

KVARTERET PLANKAN SÖDERMALM STOCKHOLM

Kv Plankan i Stockholm

Kvalitetsprogram för den yttre miljön

Kvalitetsprogram maj 2009 tillhörande detaljplaneförslag för projektet Plankan inom stadsdelen Södermalm i Stockholm, DP 2004-15720-54

Föreliggande program har utarbetas av stadsbyggnadskontoret i Stockholm i samarbete med Exploateringskontoret och byggföretaget Svenska Bostäder, Södergruppen arkitekter samt Asplan Viak.

I arbetet har följande personer medverkat:

Susanna Stenfelt	ansvarig för stadsplanegestaltning	Stadsbyggnadskontoret
Koki Hjelmström	projektledare	Exploateringskontoret
Gabriel Herdevall	ansvarig arkitekt	Södergruppen arkitekter
Staffan Gezelius	handläggande arkitekt	Södergruppen arkitekter
Erik Winroth	handläggande arkitekt, layout kvalitetsprogram	Södergruppen arkitekter
Boris Ivnik	medverkande arkitekt	Södergruppen arkitekter
Leonard Brunke	landskapsarkitekt	Asplan Viak AS
Mats Åhlander	projketledare	Svenska Bostäder
Helena Djurstedt	landskapsarkitekt	Exploateringskontoret
Stig Gustavsson	trafikplanerare	Trafikkontoret
Lennart Johansson	flygfoto	Stadsbyggnadskontoret
Claudius Przedmojski	illustrationer	Arkitektur Ateljé Claudius

Innehåll

Förord	4	Arkitektonisk bearbetning - tillbyggnader mot Kristinehovsgatan	29
Området idag - stadsbild och befintlig bebyggelse	6	Arkitektonisk struktur	
		De kommersiella lokalerna	
Detaljplaneförslaget för projektet Plankan	9	Befintligt huset	32
Målsättning och program		Markplanering av det offentliga rummet	34
Bebyggelsestruktur		Kristinehovsgatan	
Det offentliga rummets topografi		Markplanering av gårdsrummet	37
Gården		Den centrala platsen	
Kristinehovsgatan		Den omgivande trädgården	
Kollektivtrafik, biltrafik och parkering		Entréplatserna	
Arkitektonisk bearbetning - det cirkulära huset	14	Förgårdarna	
Arkitektonisk struktur			
Entrén			
Arkaden och pelarna			
Fönster och jalousier			
Balkonger, terrasser och räcken			
Taket			
Entréplan			
Bostadslägenheter			
Studentlägenheter			
Arkitektonisk bearbetning av takpåbyggnaden	22		
Arkitektonisk struktur			
Entrén			
Fönster			
Balkonger, terrasser och räcken			
Taket			
Lägenheter			

Förord

Stadsbyggnadsnämnden beslutade i augusti 2008 uppdra åt stadsbyggnadskontoret att genomföra detaljplane-samråd för kvarteren Plankan 24 inom stadsdelen Södermalm, Dp 2004-15720-54.

Staden och byggherren, Svenska Bostäder, har gemensamt upprättat föreliggande kvalitetsprogram i avsikt att samordna och säkra arkitektoniska kvaliteter i byggnads- och markgestaltning. Programmet ska säkerställa att såväl nybebyggelsen som det offentliga rummet ges en hög arkitektonisk kvalitet genom omsorgsfull gestaltning.

Kvalitetsprogrammet är ett komplement till detaljplane-förslaget och ingår som en del i överenskommelsen om exploatering mellan staden och byggherren. Programmet utgör ett instrument vid samordning av gestaltungsfrågor och skall utgöra ett stöd vid projektering, bygglov och genomförande.

Programmet har utarbetats av Stadsbyggnadskontoret i samarbete med Exploateringskontoret, Svenska Bostäder och Södergruppen arkitekter samt Asplan Viak.

Kvalitetsprogrammet är inte färdigt till alla detaljer och diskussioner fortgår under samrådstiden. Det slutgiltiga kvalitetsprogrammet kommer att vara färdigställt till dess att detaljplanen är antagen.

Flygfoto över västra Södermalm

Kv Plankan sett från norr med Högalidskyrkan

Området idag – stadsbild och befintlig bebyggelse

Kring mitten av 1600-talet lades en radiell rutnätsplan ut över malmarna. På Södermalm har rutnätet ett enkelt koordinatsystem som följer Hornsgatan och Götgatan, de huvudaxlar som utgör stomme i rutnätsplanen. Hornsgatan sträckte sig då inte längre än till Ansgariegatan på grund av den kuperade terrängen, där tog Brännkyrkagatan vid som huvudgata på väg mot det forna Hornstull. Brännkyrkagatan miste sin betydelse när Hornsgatan anlades i sin nuvarande sträckning i slutet av 1800-talet. Brännkyrkagatan har under efterkrigstiden förändrats på flera punkter. Gatan har bitvis vidgats och bebyggelsen givits en ny och större skala, på flera ställen har dess sträckning brutits bland annat av kvarteret Plankan som placerats mitt i dess axel.

Kvarteret Plankan planerades i början av 1960-talet i det så kallade miljonprogrammets inledande skede. Dess storskaliga struktur ingår i ett större stadsparti från samma tid och omfattar även den intilliggande bebyggelsen utmed Hornsgatans breda gaturum, som kvarteret Mulvadsberget och Drakenberg. Dessa bostadskvarter tar programmässigt avstånd från innerstadens traditionella fastighetsindelade 1800-talskvarter, där omväxling, småskalighet och mångfald var legio ända fram till första världskriget.

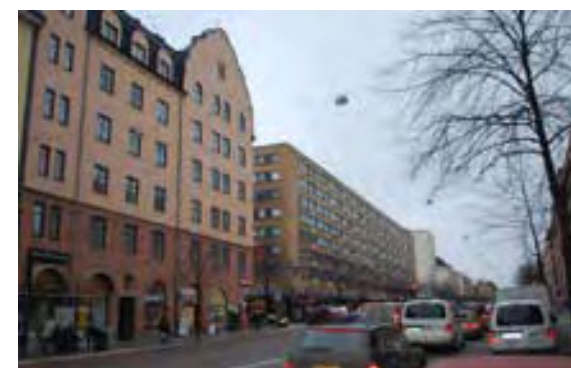
Den mellan 5 och 7 våningar höga bebyggelsen i kvarteret Plankan omger en stor gård som med sina mått om 115 x 75 meter är det i särklass största moderna gårdsummet i innerstaden. Det nästan helt slutna kvarteret gör ett uppehåll i fonden på Brännkyrkagatan samt två låga portiker mot Varvsgatan/Högalidsparken och mot Lundagatan. Arkitekturen är tidstypisk och präglas av långa fönsterband, indragna balkonger, platta tak och en hög grad av upprepning. Endast ett fåtal av trapphusen har entréer direkt till gården, de hyresgäster som vill nyttja gården måste alltså gå runt kvarteret.

Bebyggelsestruktur

Kv Plankan i fonden av Brännkyrkogatan

Hornsgatan

Gården som är underbyggd i två plan är uppförd på terrassbjällklag och disponerad på ett för 1960-talet typiskt sätt med en strikt organiserad funktionsindelning för lek och vistelse. Den har en öppen karaktär och är indelad av asfaltgångar i fyra stycken kvadranter. Träden är planterade i alléer utmed gångarna och på gårdens centrala del. Den nordöstra kvadranten utgörs av en lekplats, den nordvästra delen upprustades på 1980-talet och har gångar, rabatter och gräsytor. Sydvästra delen består av en stor gräsyta och i den sydöstra delen finns en plaskdamm som inte längre är i drift.

Trots att förhållandevis stora träd lyckats etablera sig på bjällklaget och gården har en grön karaktär saknar den förutsättningar att utvecklas till en fullödig park. Gården står efter närmare 50 år inför en genomgripande renovering beträffande isolering, tätskikt och växtlighet. Genom kvarteret går ett öst-västligt gång- och cykelstråk som planskilt leder från Brännkyrkagatan till Högalidsskolan väster om Långholmsgatan.

Totalt rymmer kvarteret 341 lägenheter. I bottenvåningen mot Hornsgatan finns butiker; inom kvarteret finns även en förskola. Ett parkeringsgarage i två plan sträcker sig under hela kvarteret, här finns utöver parkering även lokaler. Infart till garaget sker från Varvsgatan, totalt finns drygt 350 parkeringsplatser.

Kvarteret Plankan som ritades av arkitekt Lars Bryde för Svenska Bostäder stod färdigt 1967.

Planområdet har ett centralt och attraktivt läge i staden. Strax väster om kvarteret ligger Högalidskyrkan och Högalidsparken med lekplatser och möjlighet till rekreation. Större grönområden som Tantolunden strax söder om Hornsgatan och Långholmen ligger inom räckhåll.

Parker och grönområden på västra Södermalm

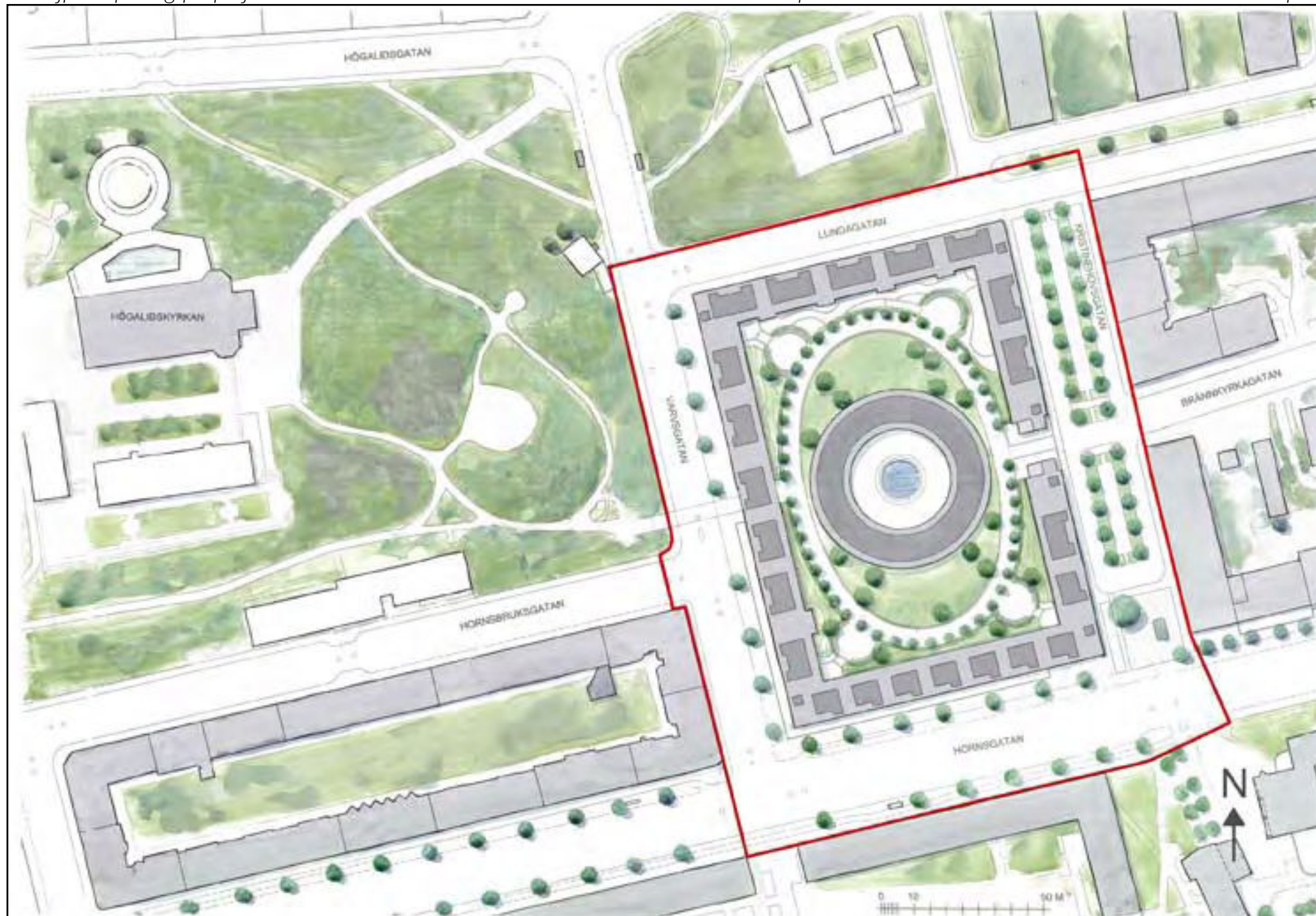

Befintliga gården från det sydvästra hörnet

Del av befintlig gårdsplanering

Detaljplaneförslag för projektet Plankan

Målsättning och program

Projektets målsättning är att säkerställa stadsdelens behov av bostäder. Ur stadsbyggnadssynpunkt kompletteras den befintliga strukturen i syfte att stärka stadsmiljön och dess urbanitet. En omdaning enligt planförslaget innebär en utökning av kvarterets lägenhetsbestånd med 35 % vilket medför ett behov av rekreationsyta i kvarterets omedelbara närhet, Kristinehovsgatan ingår därför i upprustningsprogrammet, så att trycket på kvarteret Plankans inre gårdsrum minskar.

Att komplettera med bebyggelse på delar av kvartersmarken kan innebära en väsentlig förbättring av stadsmiljön. Avsikten är att den föreslagna bebyggelsen ska bryta mot kvarterets befintliga storskalighet och knyta an till Södermalms småskaliga struktur. Ambitionen är att kvarteret Plankan ska bjuda på en spännande och oväntad stadsupplevelse när man rör sig längs det allmänna gångstråk som leder genom kvarteret.

Totalt kompletteras stadsdelen med cirka 10 600 m² BTA (ovan mark) bostäder, fördelade på 69 bostadslägenheter och 50 studentlägenheter. Dessutom tillskapas 2 kommersiella lokaler om cirka 1 30 m² BTA. Byggherre är Svenska Bostäder.

Flygfoto med planförslaget

Bebyggelsestruktur

Bebyggelsen i kvarteret Plankan är uppförd i enlighet med 1960-talets produktionsanpassade planeringsideologi där gränsen mellan den privata och den offentliga sfären medvetet har upphävts. Projektets avsikt är att den aktuella kompletteringen av kvarteret ska möjliggöra införande av tydliga gränser, där det genomgående stråket kontrasteras mot trädgården så att den urbana karaktären stärks längs Brännkyrkagatans sträckning.

Förslaget innebär att en cirkulär byggnad placeras i mitten av det rektangulära gårdsrummet. Volymen underordnar sig den omgivande bebyggelsens höjdskala och har en arkitektur som betonar kontrasten till den befintliga bebyggelsen. Byggnaden är upplyft på 6 meter höga pelare vilket innebär att 60-talskvarterets stora skala dämpas till förmån för den nya trädgårdsanläggningen, som kan överblickas från gårdens alla hörn. Kvarterets nya fokus med dammen i mitten blir stadsrummets urbana scen.

Nya bostäder föreslås även uppföras på den befintliga huskroppens tak. Den nuvarande byggnadens hårda uttryck med sitt platta tak kommer att förändras påtagligt och ges ett livfullt krön som berikar det arkitektoniska uttrycket. Mot Hornsgatan kommer kvarteret att ansluta till byggnadshöjden i de intilliggande kvarteren Spettet och Mullvadsberget.

Entrén från Kristinehovsgatan får en ny inramning med två smala tillbyggnader som ger porten ett mera gästvänligt uttryck. Ett kommersiellt innehåll i bottenvåningarna bidrar med en mer offentlig karaktär.

Bebyggelsestruktur med planförslaget

Det offentliga rummets topografi

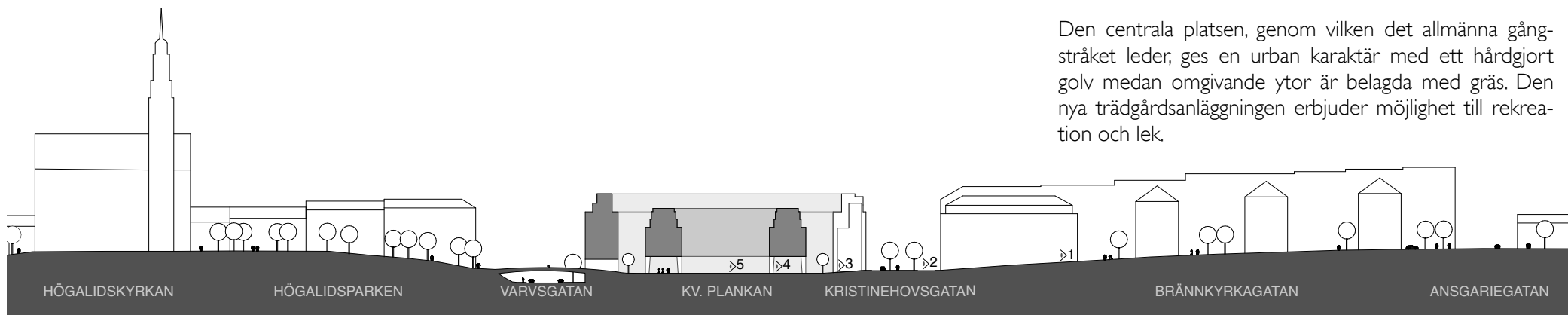
Det aktuella kvarteret ingår i Brännkyrkagatans öst-västliga kommunikationsaxel som var etablerad som Södermalms huvudgata redan under medeltiden. Gatan miste sin ursprungliga betydelse när Hornsgatan anlades i slutet av 1800-talet. Stora delar av Brännkyrkagatans sträckning har behållit sin värdefulla kuperade topografi och är fortfarande ett frekventerat stråk. Högalidsparken och tunnelbanestationen förstärker dess betydelse i dag. Brännkyrkagatan har under efterkrigstiden förändrats på flera punkter. Gatan har vidgats och bebyggelsen har givits en ny och större skala, där det aktuella kvarteret är ett exempel.

Förnyelse av kvarteret Plankan erbjuder en möjlighet att förstärka en del av det gamla Brännkyrkagatsstråket som hade en självklar urban karaktär. Genom komplettering med en cirkulär gårdsbyggnad uppstår ett tydligt stadsrum som förstärker stråkets kontinuitet och rumsliga kvalitet. Det öst-västliga stråket kommer att upplevas som en serie av rum med växlande karaktär. Från Brännkyrkagatan, över Kristinehovsgatan och genom kvarteret Plankan växlar gatukorridoren till gårdsrektangeln och den cirkulära gårdsbildningen där dammen utgör visuellt fokus, och bortom portiken öppnar sig Högalidsparkens öppna parkrum med sin kyrkobyggnad.

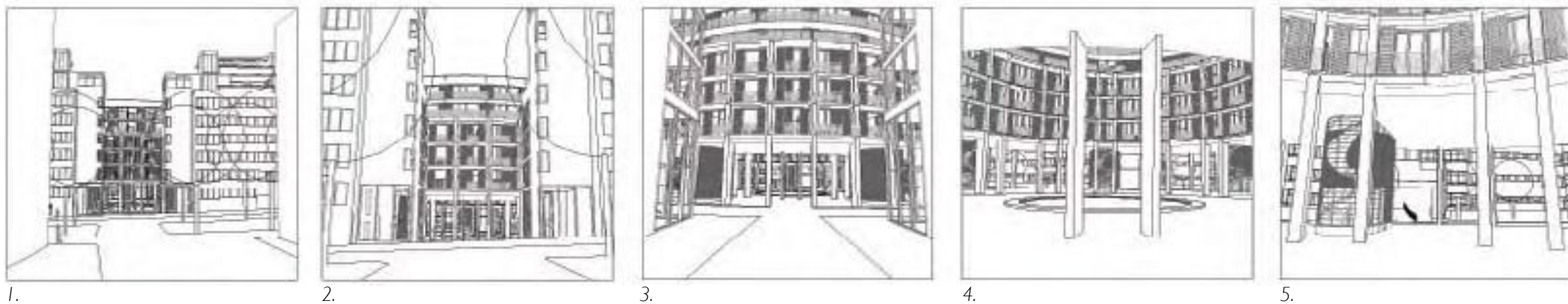
Gården

Kvarterets rektangulära rum kompletteras med en cirkulär byggnad som står upplyft på höga pelare på gårdens mitt. Gårdens ges en tredelning som minskar dess väldiga storlek och skapar en spänning mellan det stora gårdsrummet och det centrala runda platsen. Den gemensamma markgestaltningen samverkar och bildar ett sammanhängande trädgårdsrum. Gårdens bjälklag har modellerats till en svagt sluttande skål där den lägsta punkten utgör platsens centrum och markeras med en damm. Gångvägen som åtföljs av en grön trädrad löper runt den sluttande skålen på en högre nivå vilket skapar möjlighet till att uppleva gården i sin fulla storlek.

Den centrala platsen, genom vilken det allmänna gångstråket leder, ges en urban karaktär med ett hårdgjort golv medan omgivande ytor är belagda med gräs. Den nya trädgårdsanläggningen erbjuder möjlighet till rekreation och lek.

Topografi och gatunamn

Kristinehovsgatan

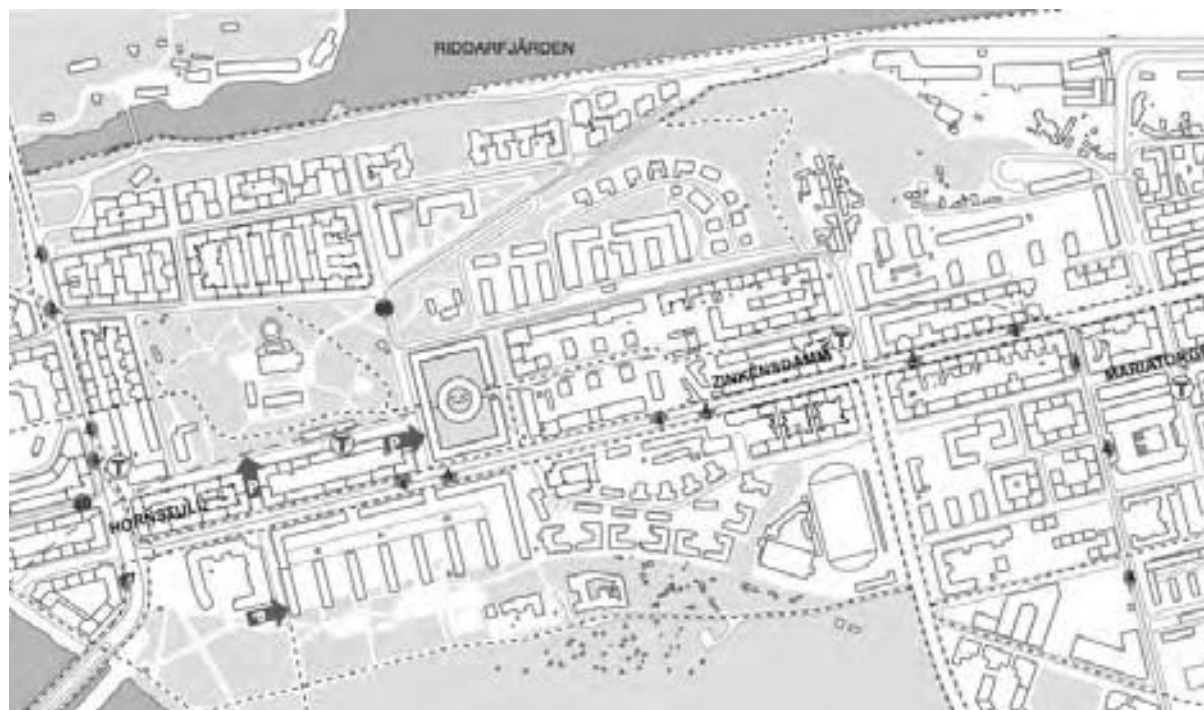
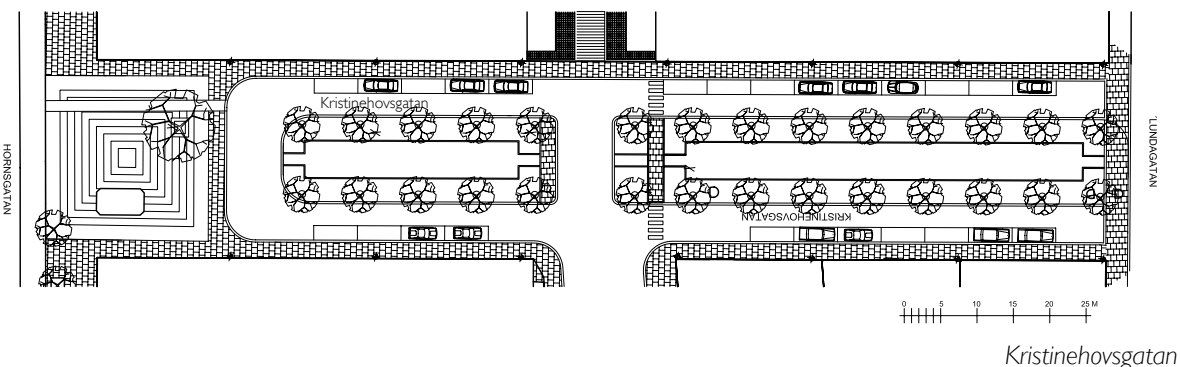
Planförslaget innebär att Kristinehovsgatan omdanas, dels för att förbättra trafikfunktionen och dels för att skapa utrymme för en trivsam plats för rekreation. Den drygt 100 meter långa gatan utefter kvarteret får karaktär av en grön esplanad med enkelriktat gatupar. Körbanorna förlängs mot Hornsgatan, men gatan kommer även fortsättningsvis att vara en återvändsgata, och utformas som en u-formad esplanad. Den refug som idag tar upp nivåskillnader tas bort och gatan ges en jämn lutning i hela dess längd. Den 12 meter breda mittplanteringen som domineras av trädrader delar gaturummet och bryter ned den breda gatans stora skala. Det urbana och gröna stadsrummet bildar med sin offentliga karaktär ett värdigt entrérum till det nya kvarteret.

Kollektivtrafik, biltrafik och parkering

Det aktuella kvarteret ligger i ett centralt och kollektivtrafknära läge i staden. Hornsgatan trafikeras av stomlinje 4, Lundagatan av busslinje 66 och närmaste tunnelbanestation är Hornstull med uppgång vid Hornsbruksgatan. Via öppningen från Kristinehovsgatan sker angöring till den nya bebyggelsen på gården.

Kristinehovsgatan är en återvändsgata med plats för såväl gång- och cykel- som motortrafik. Längsgående parkering blir tillåten utmed hela gatans båda sidor. På gatumark kommer det att finnas plats för totalt 25 parkeringsplatser, vilket är ett oförändrat antal parkeringsplatser. För nybebyggelsen finns parkeringsplatser i det befintliga garaget under kvarteret, dessa kan nås med hiss direkt från trapphusen. För det cirkulära huset nås garaget via fyra av de sju trapphusen. Studentlägenheterna antas, enligt byggherren, inte kräva parkeringsplats i garage varför dessa är undantagna i parkeringstalet. Efter planförslagets genomförande kommer det att finnas 296 parkeringsplatser inom fastigheten, vilket motsvarar ett parkeringstal på 0,72.

Svenska Bostäders garageanläggning i kvarteret Drakenberg har ett större antal tomma parkeringsplatser och kan rymma eventuellt ytterligare parkeringsbehov.

Kollektivtrafik, närbelägna garage och cykelstråk

Illustration av gården

Arkitektonisk bearbetning - det cirkulära huset

Arkitektonisk struktur

Byggnadens grundstruktur är tredelad i horisontallded och fasaden gestaltad utifrån en karaktäristisk komposition där ett ramverk med pelarsystem, kontinuerliga smala balkonger och stora fönsterpartier samordnas till en balanserad arkitektonisk helhet. De två nedersta våningarna utgörs av en arkad i vilken husets pelare och trapphus integreras. De tre mellanvåningarnas fasadschema består av indragna fönsterpartier med jalousier och långsträckta balkonger. Fasaderna är lika på såväl insom utsida. De två översta våningarna är indragna och nås från loftgångar. Den i gårdsrummet väl exponerade byggnaden får en enhetlig fasadkomposition med ett begränsat antal material och omsorgsfull detaljering.

Fasadlivet är tillbakadraget och glasat för att låta pelarsystemet och balkongerna framträda och bilda ett spel mellan bärande och buret.

Entrén

För att åstadkomma en estetisk tilltalande, trygg och välkomnande atmosfär gestaltas trapphusentréerna med stor omsorg i fråga om material och belysning. Trapphusen i markplanet formges som genomsiktliga rundade volymer; de glasklädda kropparna är klädda med ribbor av trä som släpper igenom ljus. I anslutning av entréerna finns sittvänliga bänkar. Fyra av de sju trapphusen når ner till de underliggande garageplanen och upp till studentvåningarna.

Arkaden och pelarna

Arkaden har stor betydelse för kommunikation och genomblickar och är helt avgörande för möjligheten att uppleva det stora gårdsrummet i sin helhet. Arkaden som är två våningar hög har ett ljust putsat innertak och naturstensgolvet.

Pelarna som löper från arkaden och upp längs fasaden är avfasade och smalnar av nedåt i arkadens insida. För att garantera en distinkt form kläs pelarna med lågerhuggen kalksten.

Fönster och jalousier

Husets arkitektoniska karaktär är helt beroende av fönsterpartiets utformning. Fasaden domineras av det stora fönsterpartiet vilket är indraget i fasadlivet och försett med utvändiga skjutbara jalousier i trä. Fönster-snickerier utförs i ek och utformas som fasta partier eller franska fönster. De uppglasade fasadpartierna ger ökad dagsljusbelysning i lägenheterna. Det är angeläget att jalousiskärmarnas infästning utformas smäckert. Jalousierna som är utförda i träslaget Western red cedar ger insyns- och solskydd och medverkar också till energibesparing och akustisk dämpning. Jalousierna är en väsentlig del av fasaden och dess ställbara läge bidrar till en ständigt föränderlig och levande fasad.

Balkonger, terrasser och räcken

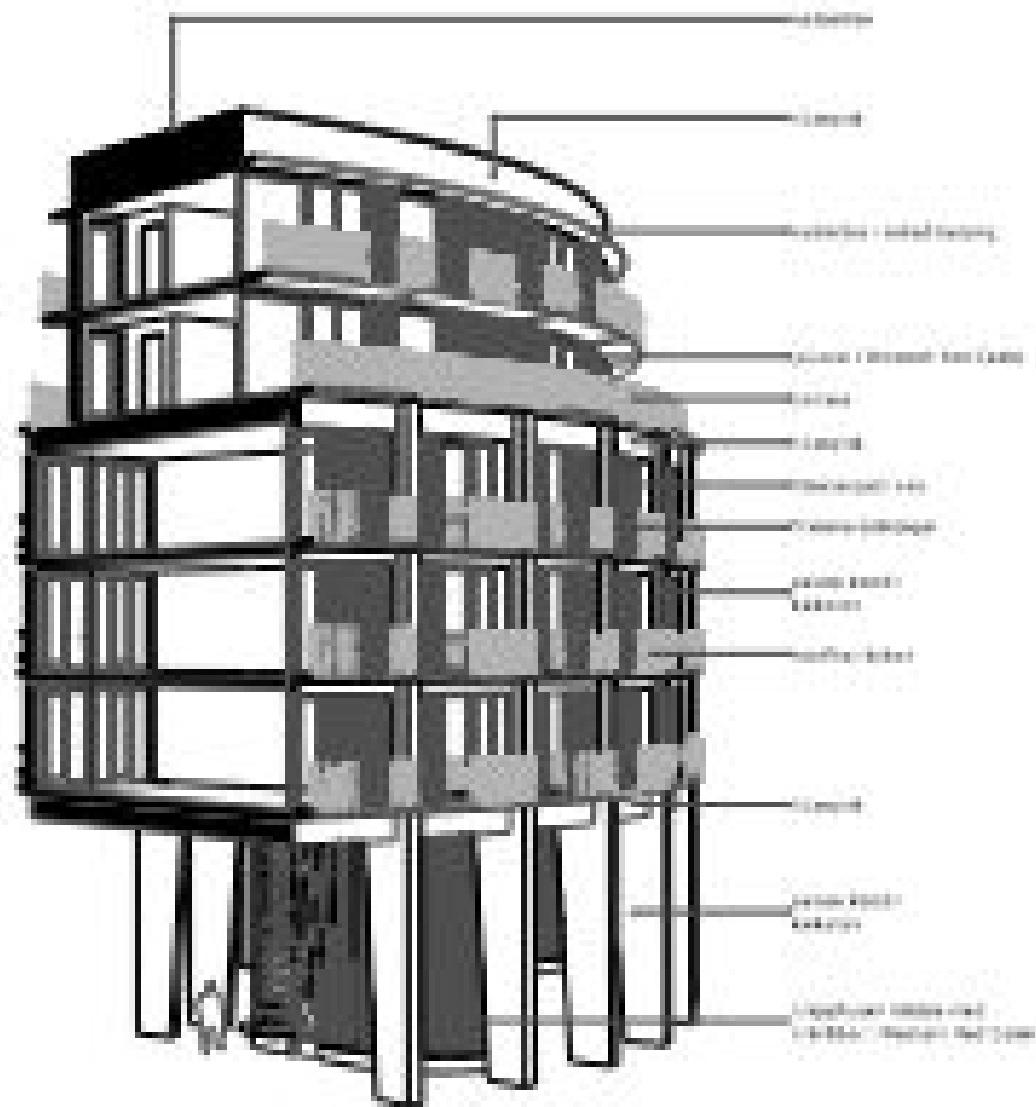
Balkongernas utformning har liksom fönsterpartierna stor betydelse för den arkitektoniska upplevelsen. De smala franska balkongerna som löper runt längs hela byggnaden understryker horisontaliteten och bidrar till ett vilande uttryck. Byggnadens indragna övre del bildar terrasser mot båda sidor, på insidan används dessa som loftgång för studentlägenheternas entréer och på utsidan som terrasser. Balkongplattan som tillverkas i prefabricerad betong får inte fasetteras utan skall utföras med en oföränderlig kontinuerlig radie. Det är angeläget att montering av balkongplattans delar utförs med stor precision så att skarvarna inte blir påtagliga. Balkongplattans undersida är slät och vitmålad.

Stora balkonger förekommer enbart som indragna gladsade verandor, integrerade i huskroppen. Stora skjutbara fönster- och jalousipartier, lika byggnadens övriga, gör det möjligt att öppna upp ytterväggen.

Balkongräcket som är fäst i plattans ovansida utförs i rostfritt stål med vertikalt spända vajrar, för ett lätt och transparent uttryck.

Taket

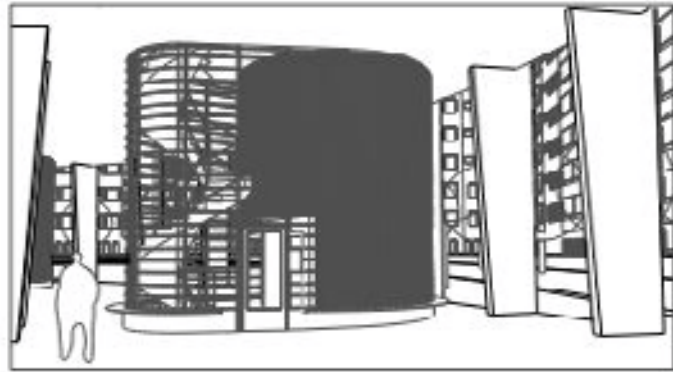
Yttertaket som är horisontellt och exponerat från de översta våningarna förses med sedum. Sedumtaket bidrar till ett gynnsamt inomhusklimat i de översta lägenheterna och verkar också som depå för regnvatten och minskar därigenom belastningen på ledningsnätet. Avvattning från byggnaden sker via invändiga stuprör.

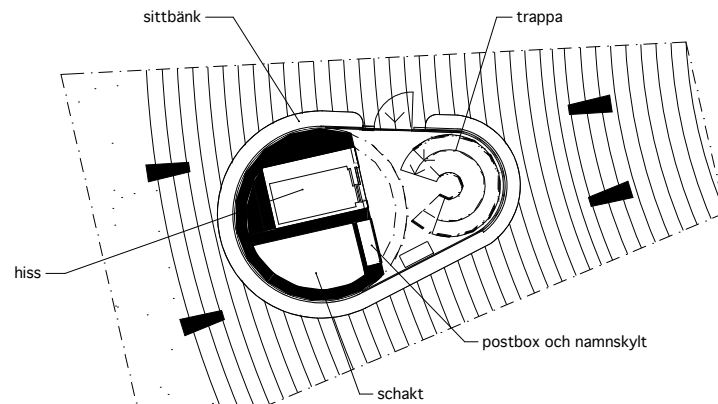
Fasad mot utsida av det cirkulära huset

Entréplan

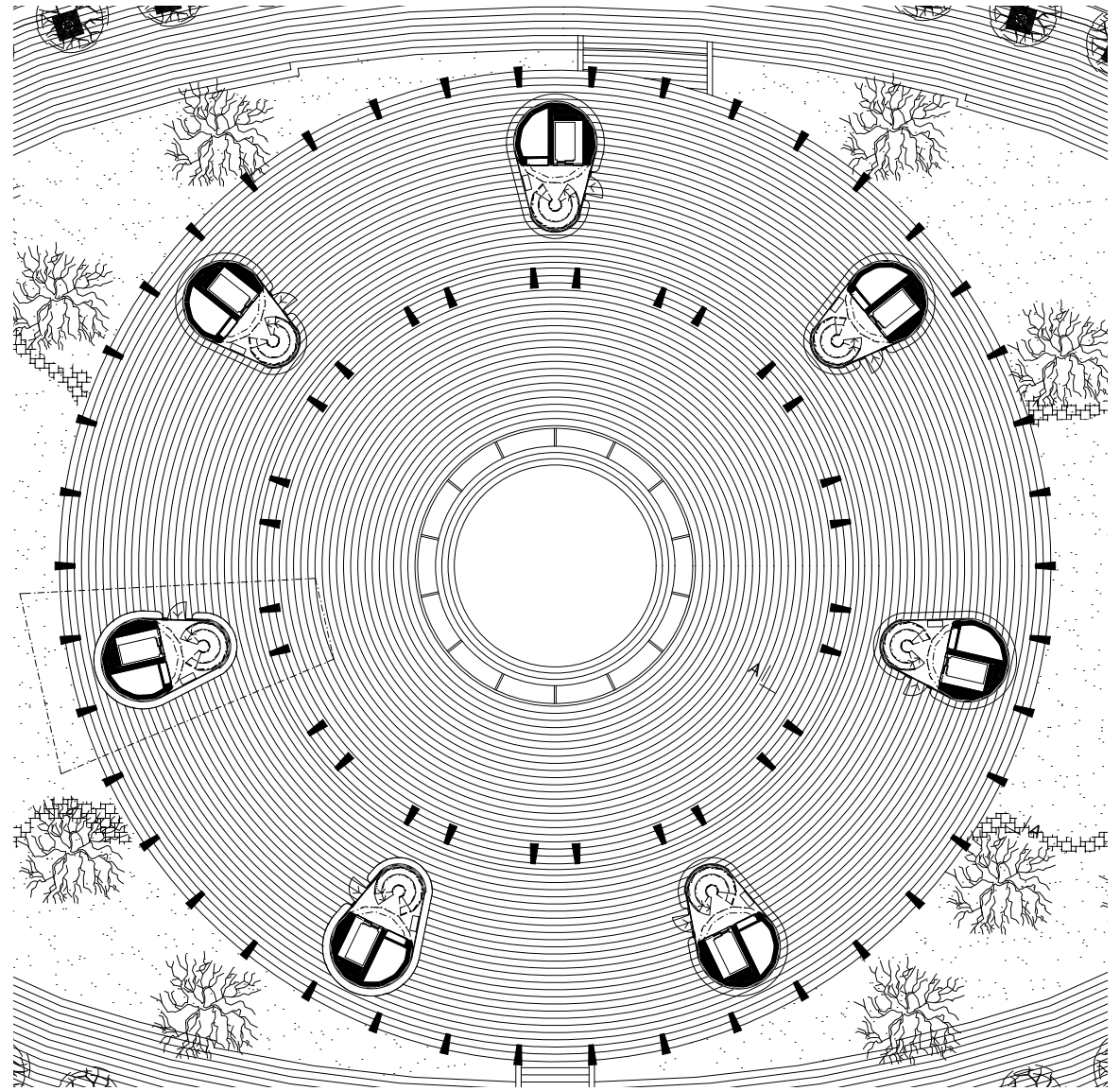
De sju trapphusen i markplanet formges som välkomnande
genomsiktliga volymer klädda med ribbor i trä och med
utvändiga sittbänkar.

Entréhall

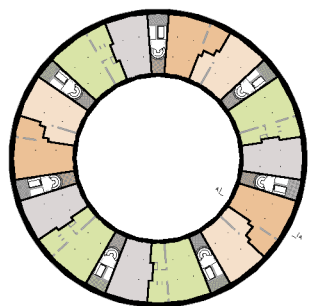
Plan av entréhall
skala 1:200

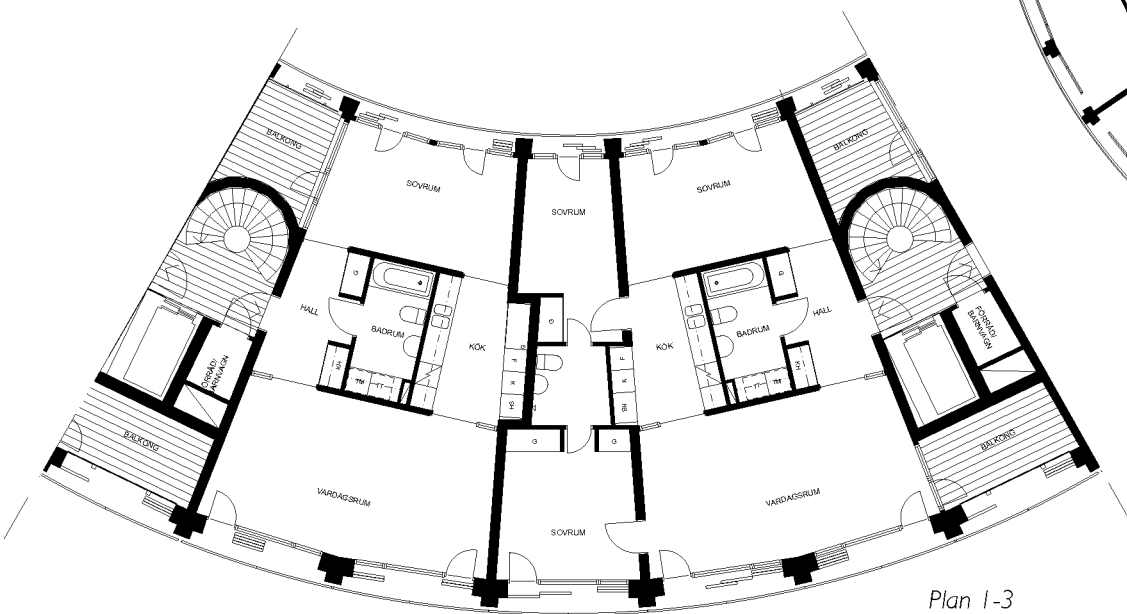
Entréplan
skala 1:400

Bostadslägenheter

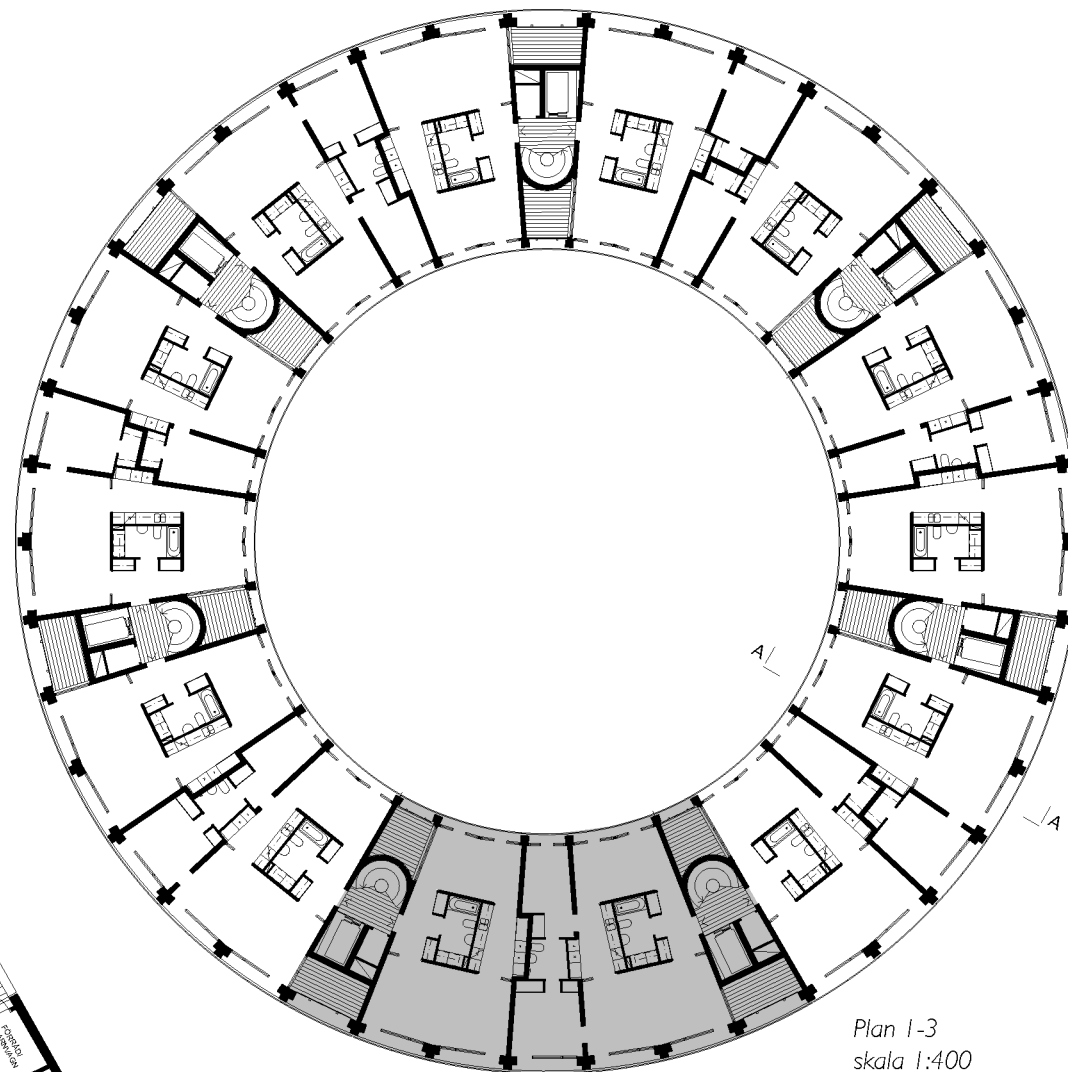
Lägenheterna är genomgående och rummen är generösa till yta och takhöjd. Vardagsrummet som förutom vardagsanvändning också rymmer matplats öppnar sig utåt och förses med fransk balkong i hela rummets bredd. Det stora delbara sovrummet vetter mot den inre cirkulära gården är också försedd med fransk balkong i rummets hela bredd. Rymliga indragna och inglasade balkonger nås från vardagsrum eller sovrum.

- 2 ROK 71 kvm
- 3 ROK 88 kvm
- 3 ROK 86 kvm
- 4 ROK 104 kvm

Plan 1-3
skala 1:200

Plan 1-3
skala 1:400

Studentlägenheter

Projektet innehåller 50 studentlägenheter placerade i det cirkulära byggnadens två översta våningar. Lägenheternas entréer nås från indragna loftgångar mot den inre gården. Till varje lägenhet hör en uteplats i form av terrass eller balkong även loftgången kan användas för utevistelse. Lägenheterna om cirka 30 kvm är kompakta och rymmer hall, wc/ dusch och rum med skåpvägg som innehåller kök och förvaring. Stora fönsterpartier ger ljusa lägenheter och skjutbara jalu- sier skyddar mot sol eller insyn. Jalu- sierna bidrar även till viss

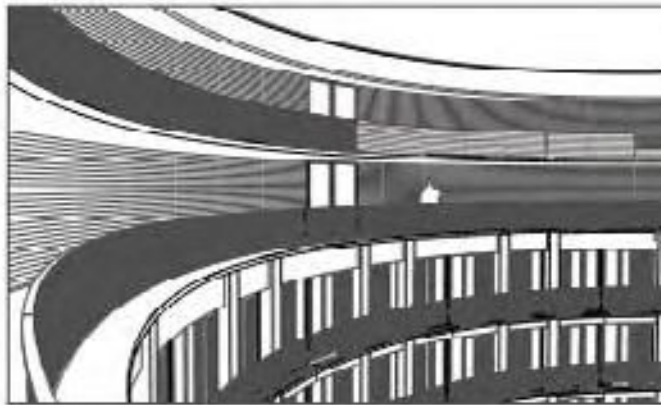
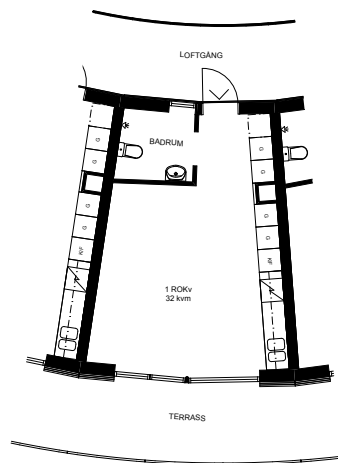
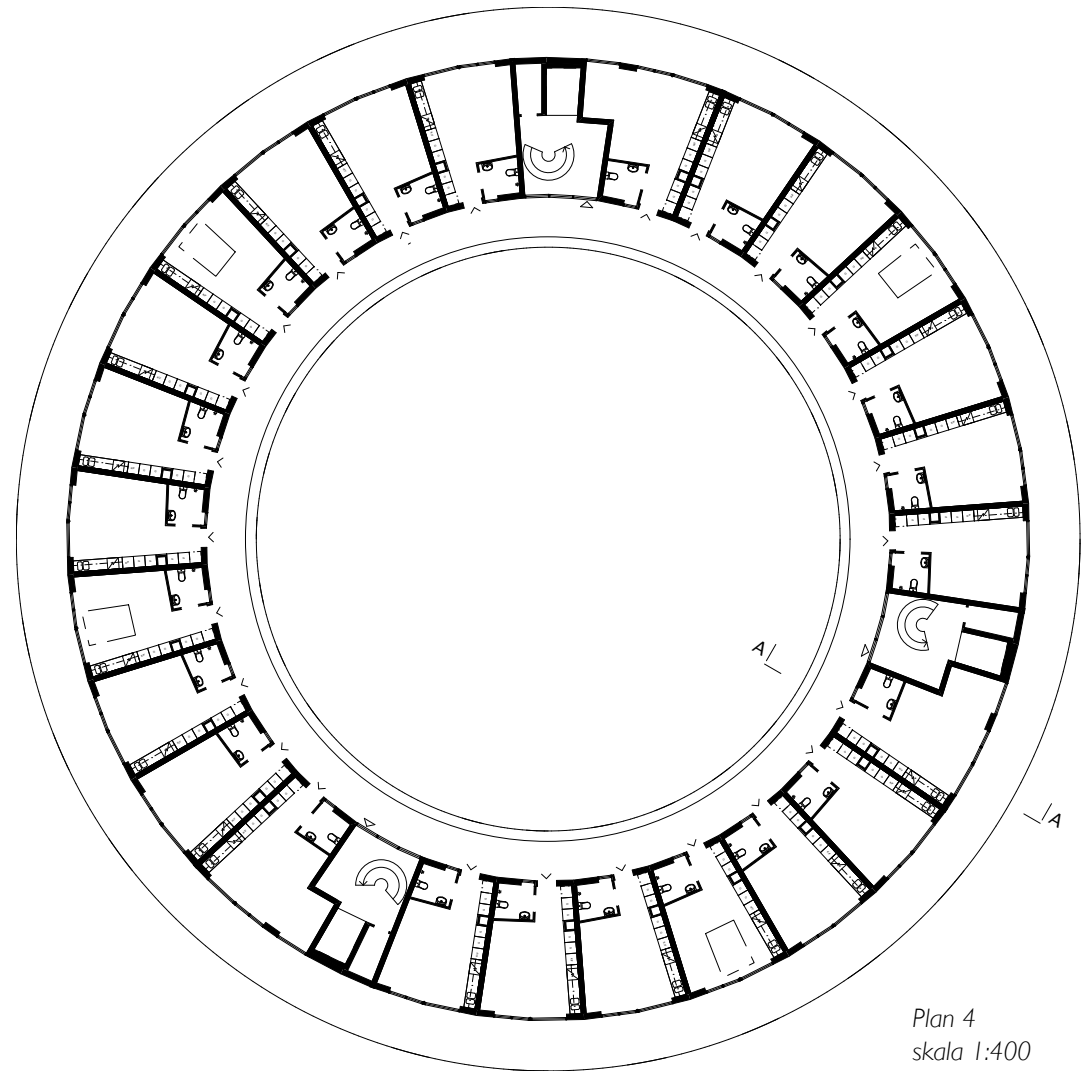

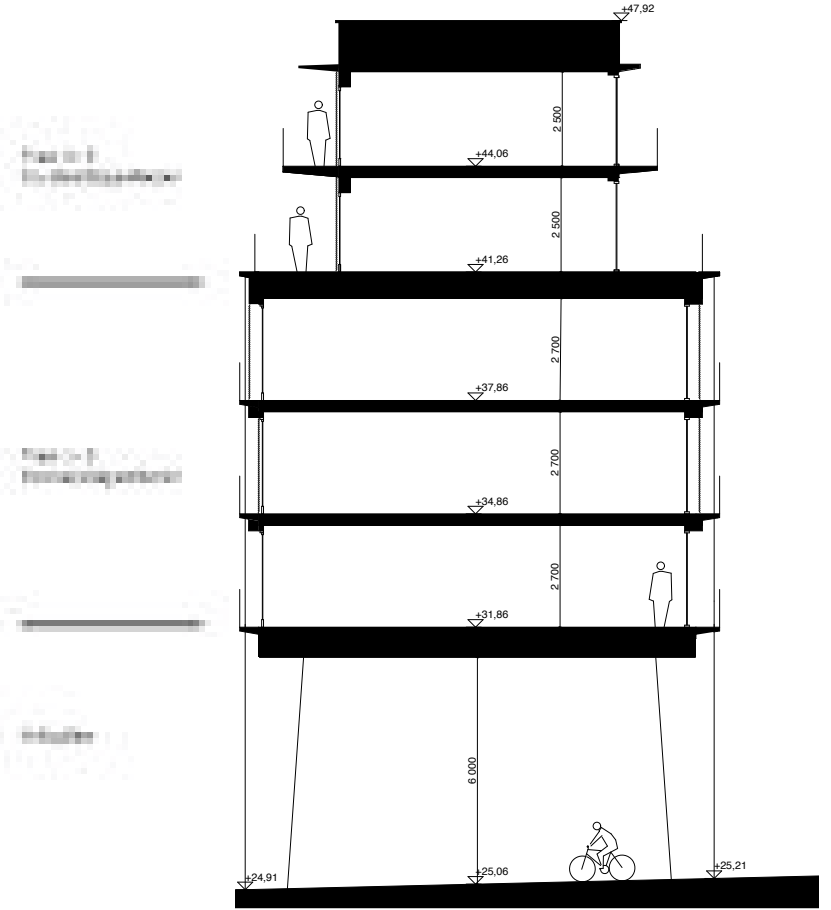
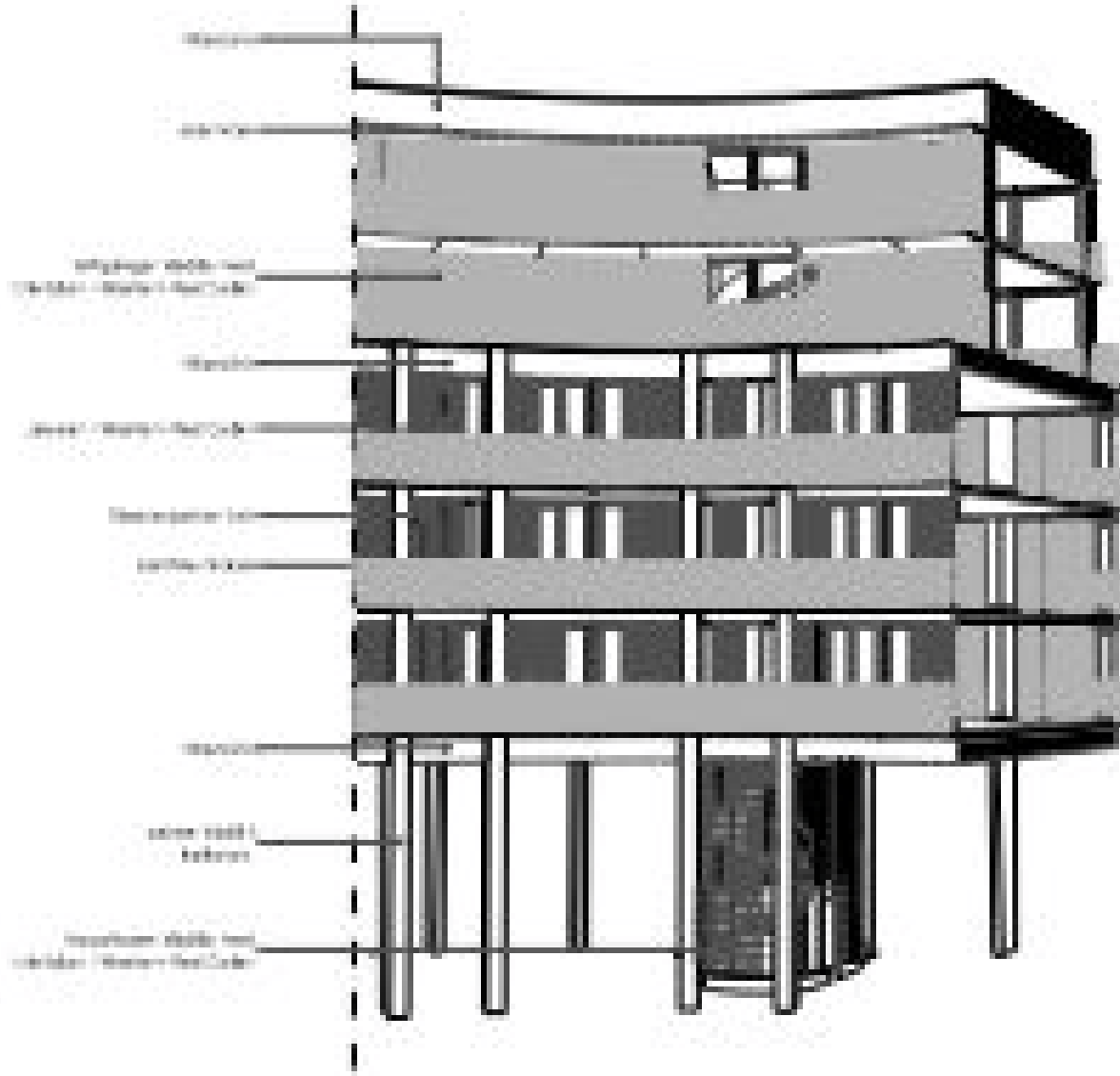
Illustration av det cirkulära husets loftgång

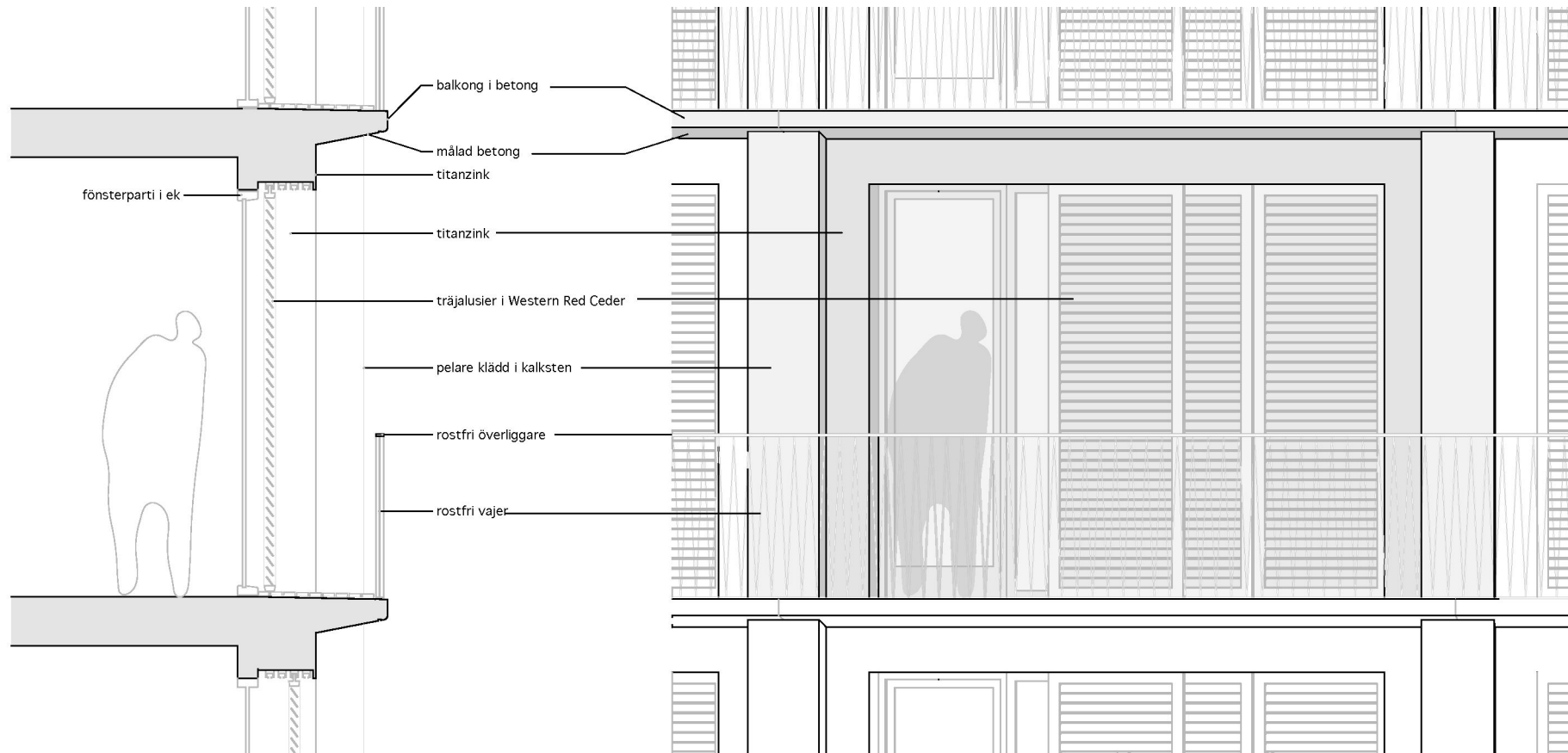

Studentlägenhet
skala 1:200

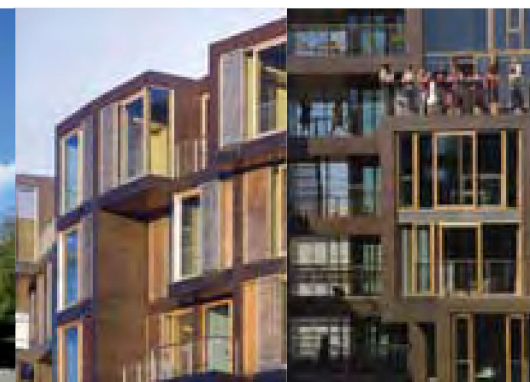
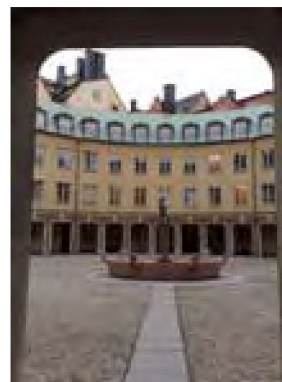
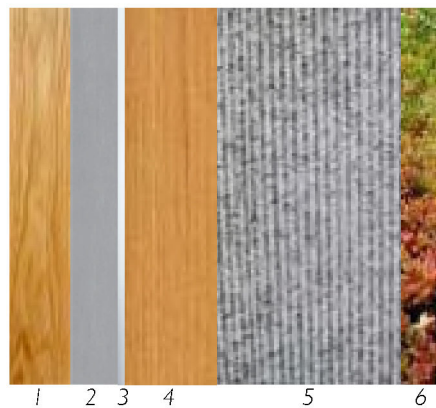

Plan 4
skala 1:400

Fasadutsnitt fransk balkong, fönsterparti och jalusier
skala 1:50

Illustration av det cirkulära husets innergård

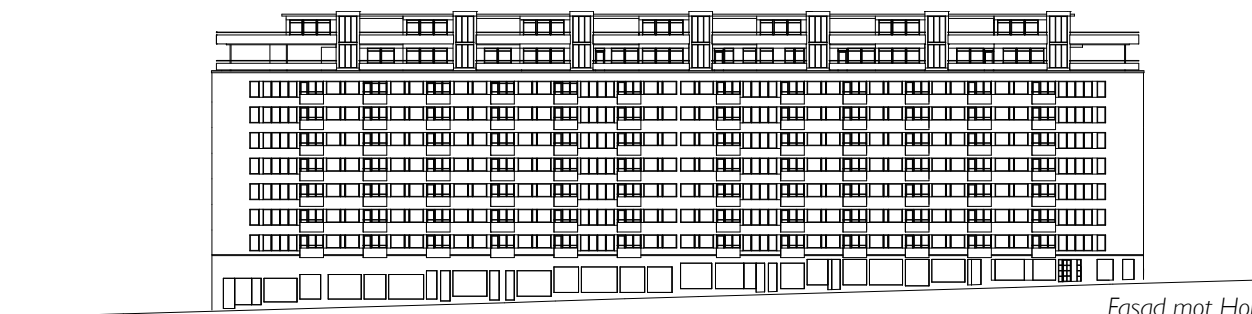
Arkitektonisk bearbetning av takpåbyggnaden

Arkitektonisk struktur

Påbyggnadens nedre del bildar en sammanhängande volym där etagelägenheterna entréer nås från loftgångar som ligger mot kvarterets gårdssida. Den övre våningens med jämna mellanrum påbyggda volymer hålls arkitektoniskt samman med den mellanliggande pergolans tak. I båda planen hör rymliga terrasser till bostäderna, från vilka man har utsikt mot Tantolunden, Högalidsparken, Långholmen eller Riddarfjärden. Mot gården har fasaderna givits en horisontal vilande gestalt, med långsträckta utskjutande balkonger och ett varierat fasadliv som bildar en lugn och något sluten karaktär. Mot gatusidan dominerar fasaderna av de tvåvåningshöga glasade kuporna och de utskjutande balkongerna som bildar ett rikt spel mellan horisontella och vertikala volymer. Fasaderna som präglas av en lätt och luftig karaktär utgörs av glas, puts och titanzink. Kuporna förses med slätputs för att samordnas med den befintliga bebyggelsen till en arkitektonisk helhet.

Illustration från Hornsgatan

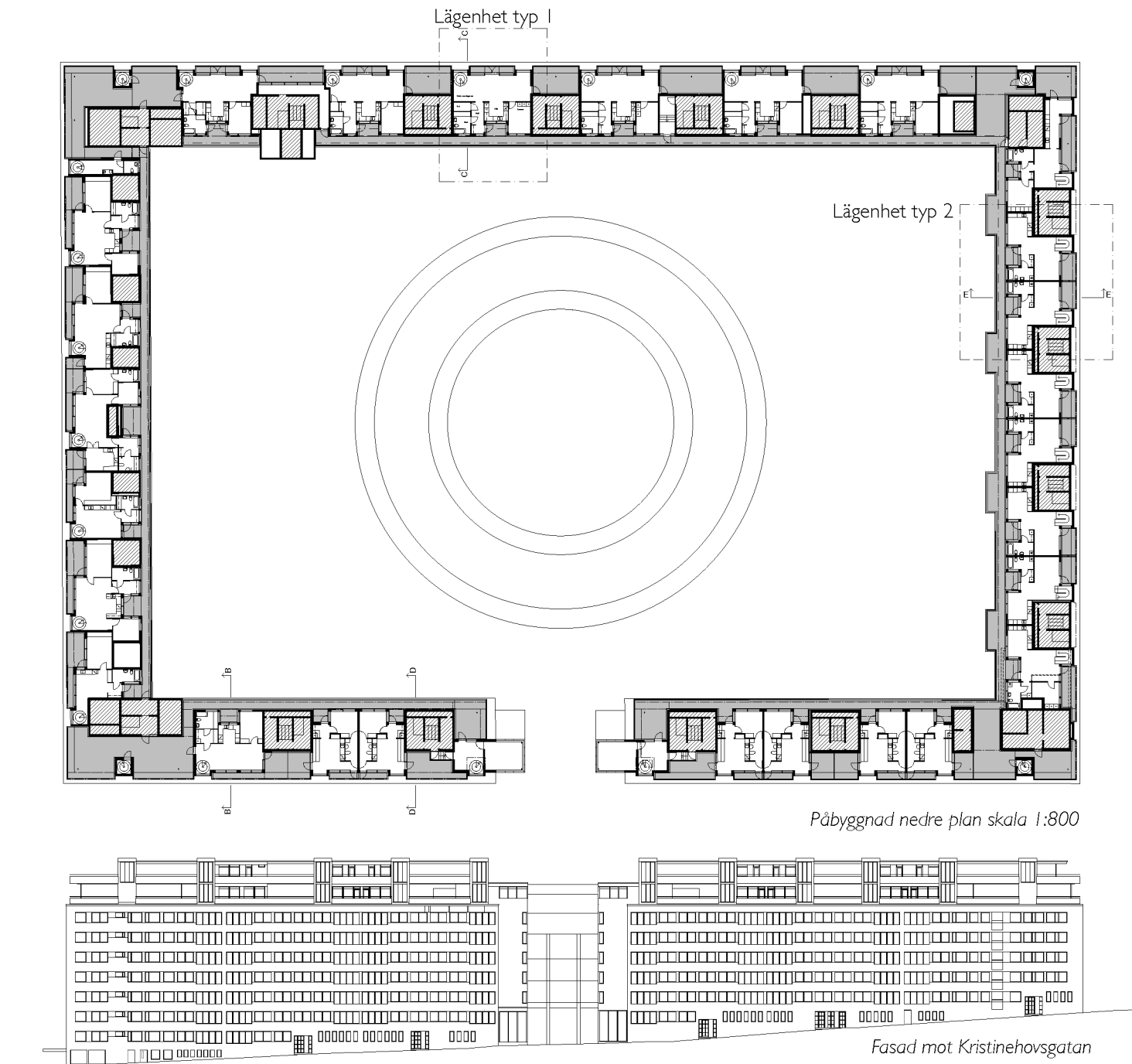
Fasad mot Hornsgatan

Entrén

Entréerna nås från loftgångar som ligger mot det inre av kvarteret. Fasaden är indragen vid entrén och bildar ljusa förgårdar - en halvprivat, insynsskyddad zon mot vilken också sovrummet och ofta köket vetter. Förgårdarnas utformning är även avgörande för att lägenheterna skall få en tyst sida.

Fönster

Fönstrets utformning har en avgörande betydelse för husets arkitektoniska karaktär och påverkar därmed stadsbilden, varför särskild omsorg krävs om fönstrets utformning, proportionering och placering. De två våningar höga fönsterkuporna har slutna putsade sidofasader och glaspartierna är uppförda antingen i dubbel höjd eller i kombination av en sluten undre del och glasad övervåning.

Balkonger, terrasser, loftgångar och räcken

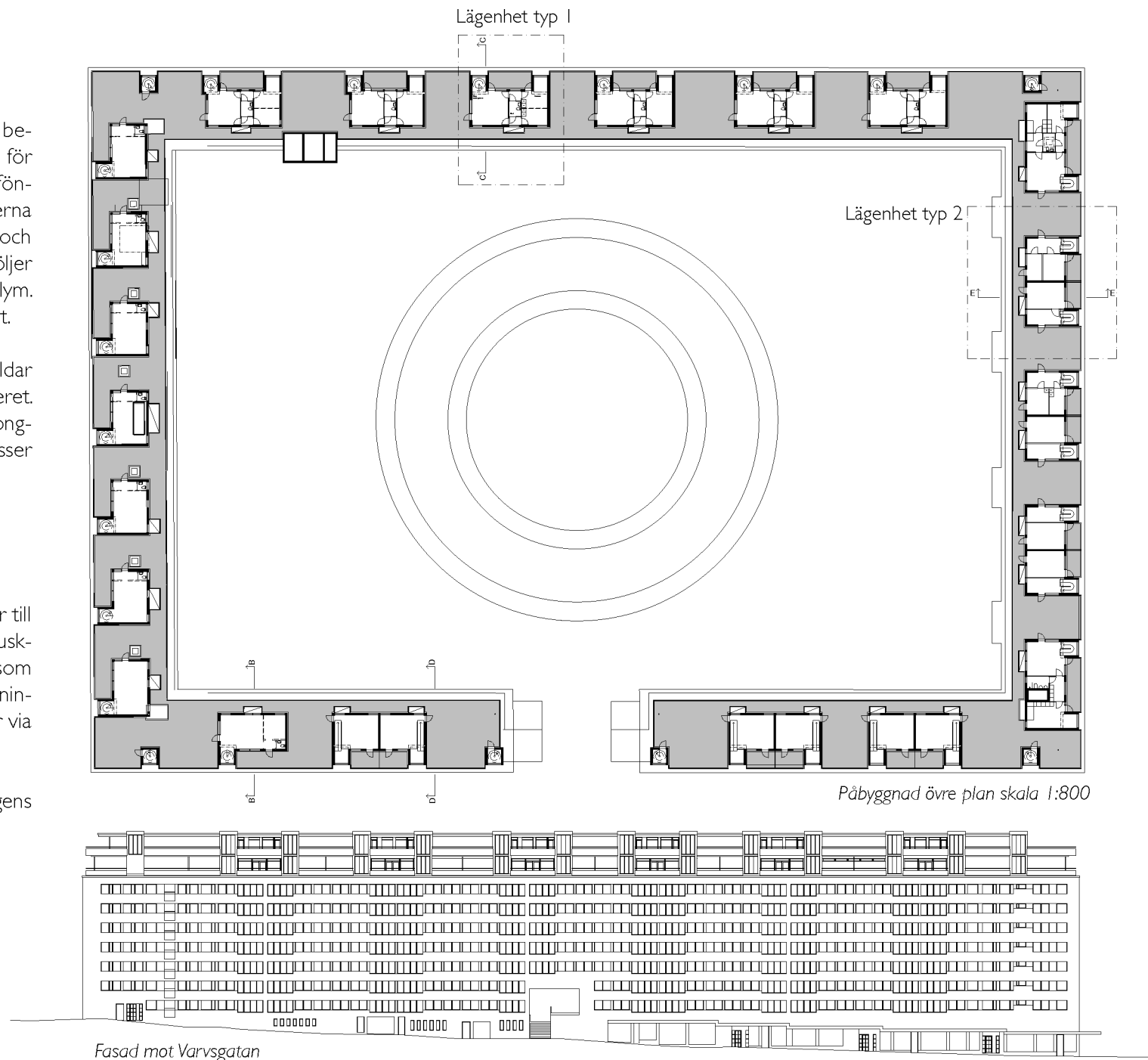
Balkongernas utformning har liksom fönstren stor betydelse för den arkitektoniska upplevelsen och för stadsbilden. Balkongerna som löper mellan de höga fönsterkuporna mot gatsidan är utskjutna. Balkongfronterna utförs av släta vitlaminerade glasskivor med fästen och överliggare i rostfritt stål. Den täta fronten som döljer plattans framkant låter balkongen bilda en hel volym. Balkongerna utförs i betong och undersidan målas vit.

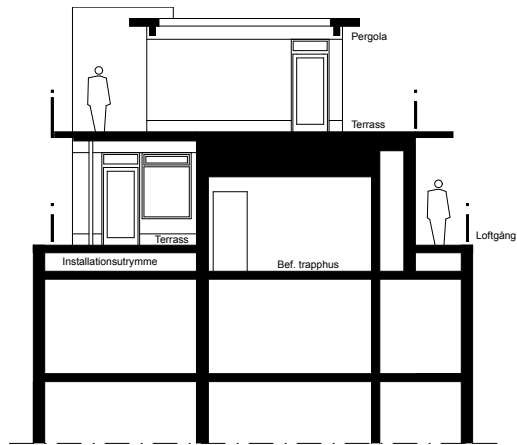
Den påbyggda bostadsbebyggelsen är indragen och bildar långsträckt terrasser och loftgångar längs hela kvarteret. Räckets som är indraget från fasadliv utförs lika balkongfronterna och monteras stående på terrassen. Terrasser och loftgångar beläggs med klinker.

Taket

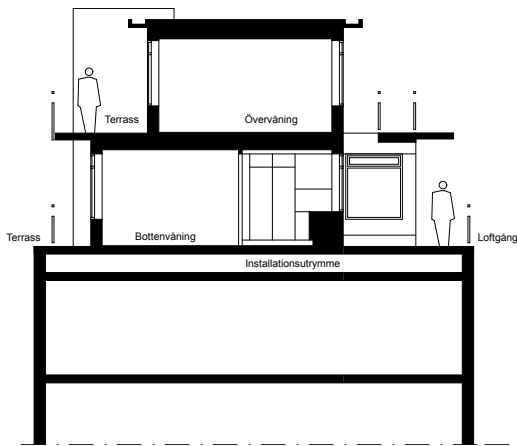
Taken som görs platta förses med sedum, som bidrar till viss temperaturutjämnning och därmed bättre inomhusklimat i de översta lägenheterna. Sedumtaket verkar som depå för regnvatten och minskar därigenom belastningen på ledningsnätet. Avvattning från byggnaden sker via invändiga stuprör.

Det pergolatak som förbinder den översta våningens volymer utförs som en lätt konstruktion i målat stål.

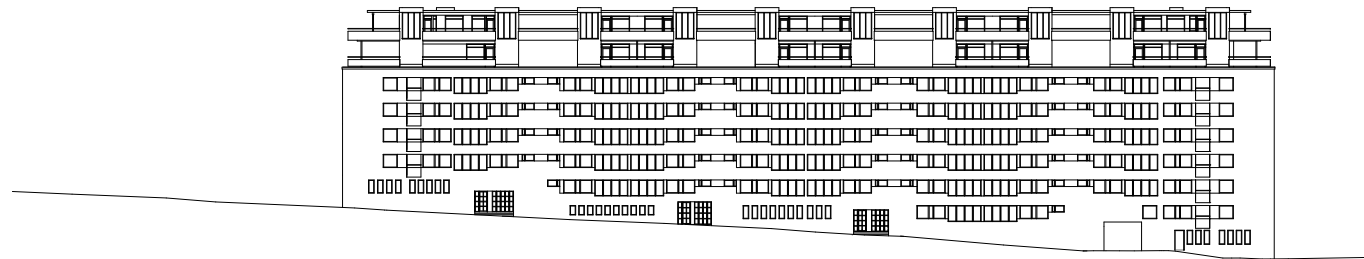
Sektion B-B

Sektion D-D

Kvarteret sett från korsningen Kristinehovsgatan Lundagatan

Fasad mot Lundagatan

Lägenheter

Samtliga 27 lägenheter utförs som etagevåningar i två plan. Lägenheternas storlek varierar från cirka 75 m² till cirka 135 m². Lägenheterna nås från loftgångar på gårdssidan. I byggnadens ytterhörn, i anslutning till trapphusen, finns gemensamma terrasser för de boende.

Typ I
Mot Varvsgatan

Bottenvåningen rymmer entré, kök, bad- och sovrums. Dessa har placerats mot gården medan vardagsrum och terrass vänder sig mot gatan och utsikten. Genom att dra tillbaka fasaden och skapa en gård i anslutning till entrén skapas en fredad halvprivat zon och en tyst sida mot vilket sovrummet kan vändas. Sovrummets placering mot gårdssidan är en nödvändighet för att klara bullerproblematiken från omgivande gator. Lägenhetens övre våning rymmer ett övre vardagsrum, 1-2 sovrum, badrum och utgång till takterrass.

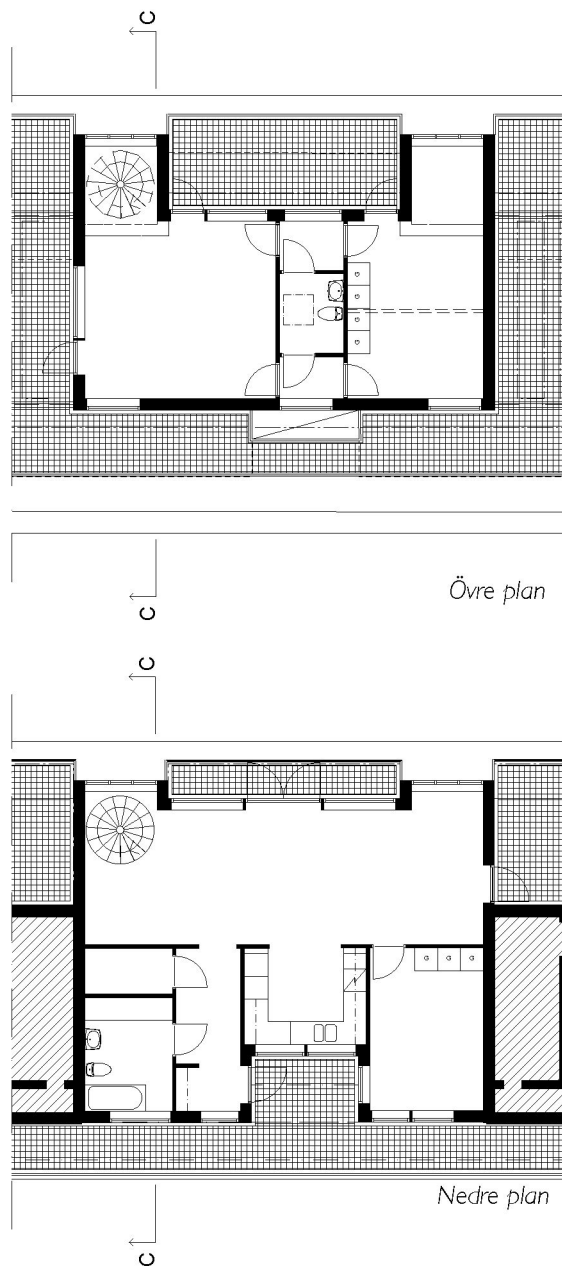
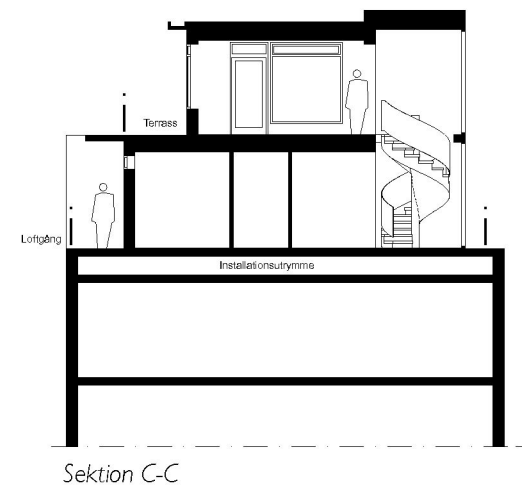
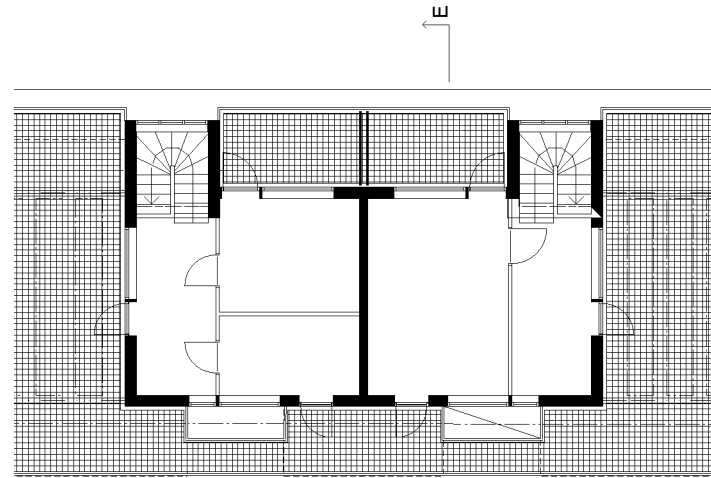

Illustration av fasad mot gata

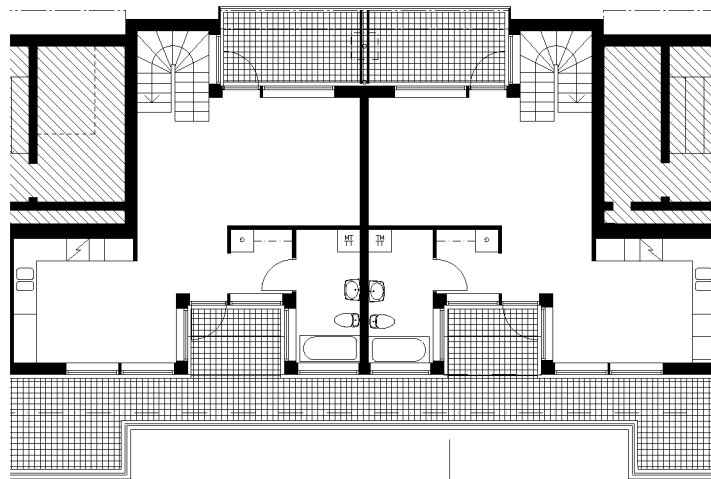

Typ 2
Mot Lundagatan

Det befintliga husets fläktrum och trapphus har här givit andra förutsättningar för lägenheternas utformning. Bottenvåningen rymmer entré, kök, och badrum som grupperar sig kring en södervänd entrégård medan vardagsrum, trappa och terrass vetter mot Lundagatan och utsikten mot Riddarfjärden. Det övre planet rymmer sovrum med utgång till terrasser i tre vädersträck.

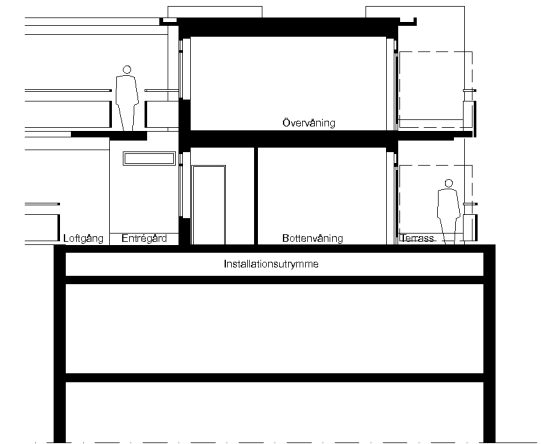
Övre plan

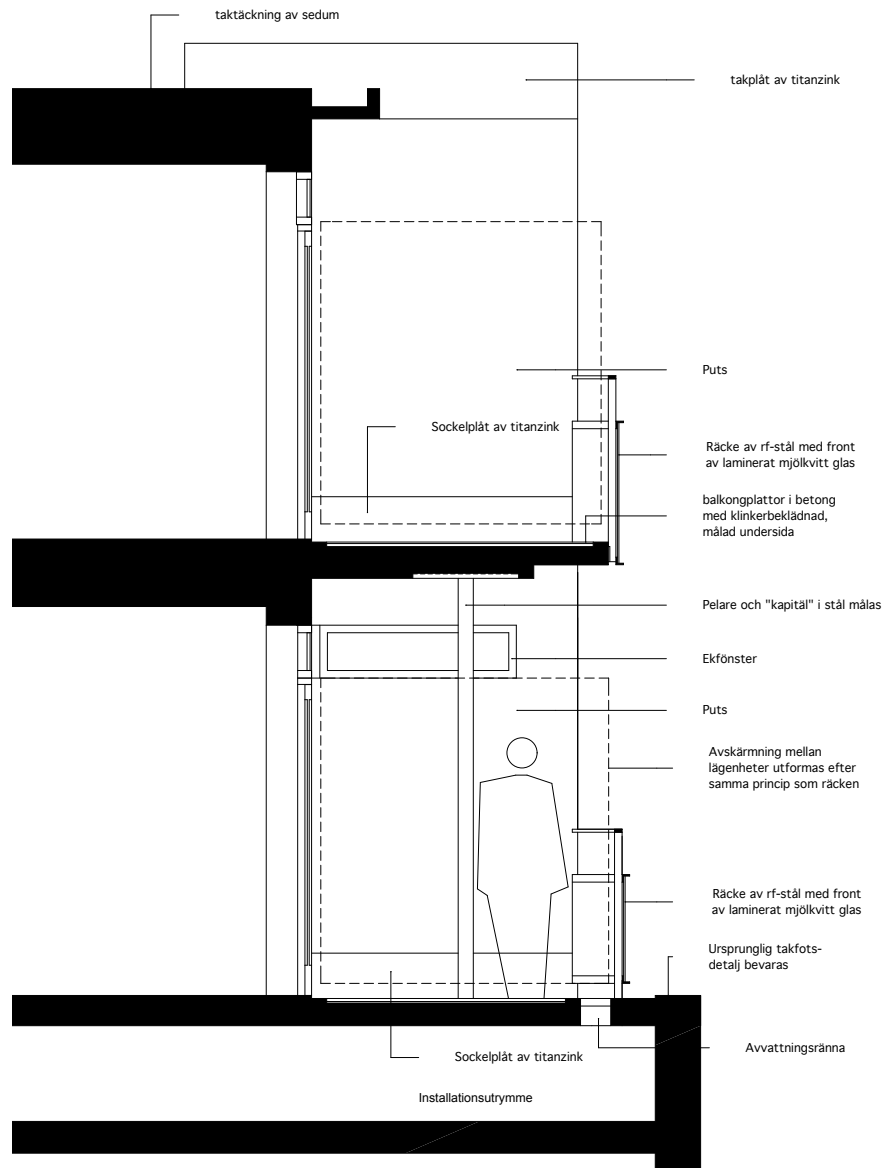
Nedre plan

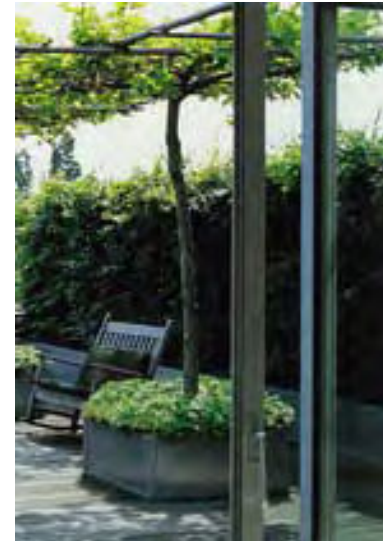
Illustration av fasad mot gård

Sektion E-E

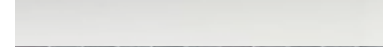
Materialval och detaljering av takpåbyggnad
skala 1:50

plantering på terrass

1. sedumtak

2. opalt glas

3. klinker

4. puts

5. rostfritt

6 titanzink

7 ek

takterrass

Arkitektonisk bearbetning - tillbyggnader mot Kristinehovsgatan

Arkitektonisk struktur

I planförslaget ingår två smala tillbyggnader där kvarteret öppnar sig mot Kristinehovsgatan, de tillbyggda huskropparna ger entrén en ny inramning och ett mer gästvänligt uttryck. Volymerna rymmer en extra rumssvit för lägenheterna intill, en etagelägenhet i dess övre del samt kommersiella lokaler i bottenvåningen. Arkitektonisk binder tillbyggnaderna samman den befintliga byggnadsvolymer med takpåbyggnaden och skapar en helhet. Mot gården är huskroppen indragen och bildar terrasser för de innanförhängande lägenheterna. Fasaden har mot gatan givits en mer sluten karaktär och öppnar sig mot gården med stora fönsterpartier.

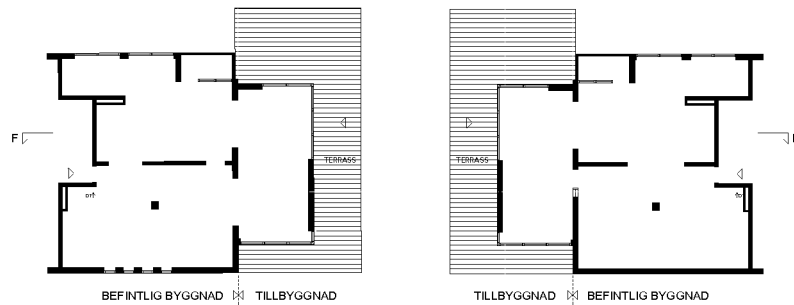
Fasad mot Kristinehovsgatan, skala 1:200

De kommersiella lokalerna

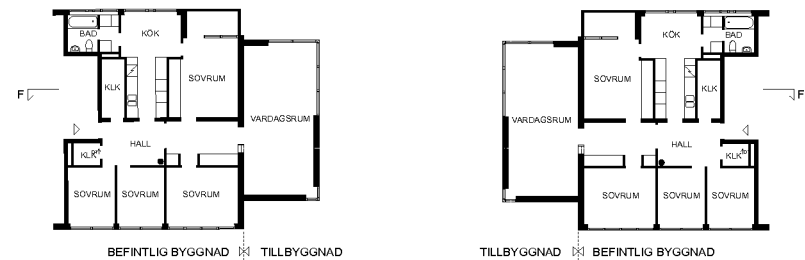
En offentlig karaktär eftersträvas kring kvarterets entré och sockelvåningens uppglasade dubbla våningshöjd står i kontrast till byggnadens övre del som präglas av en lugn putskaraktär. I anslutning till byggnaderna kan marken reserveras för uteservering.

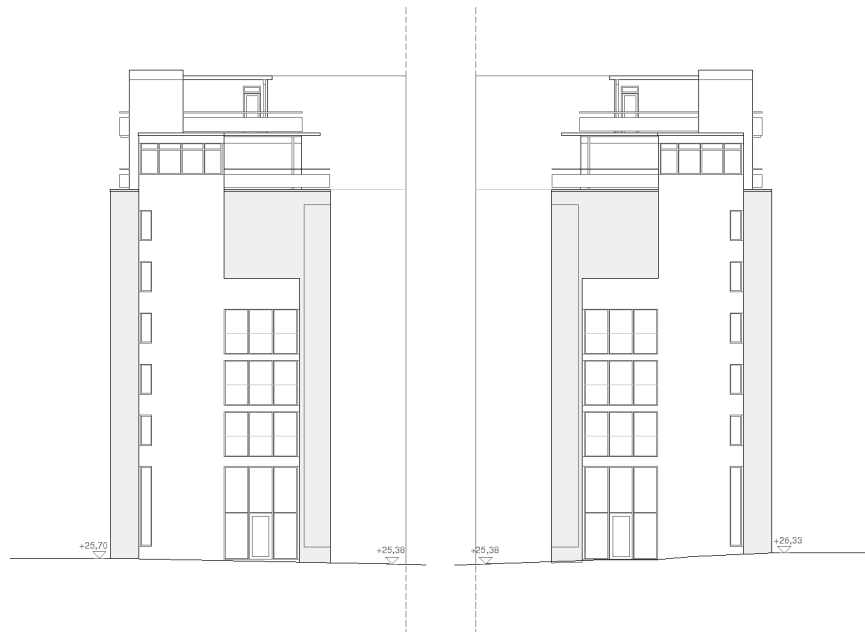
Fasad mot gården, skala 1:400

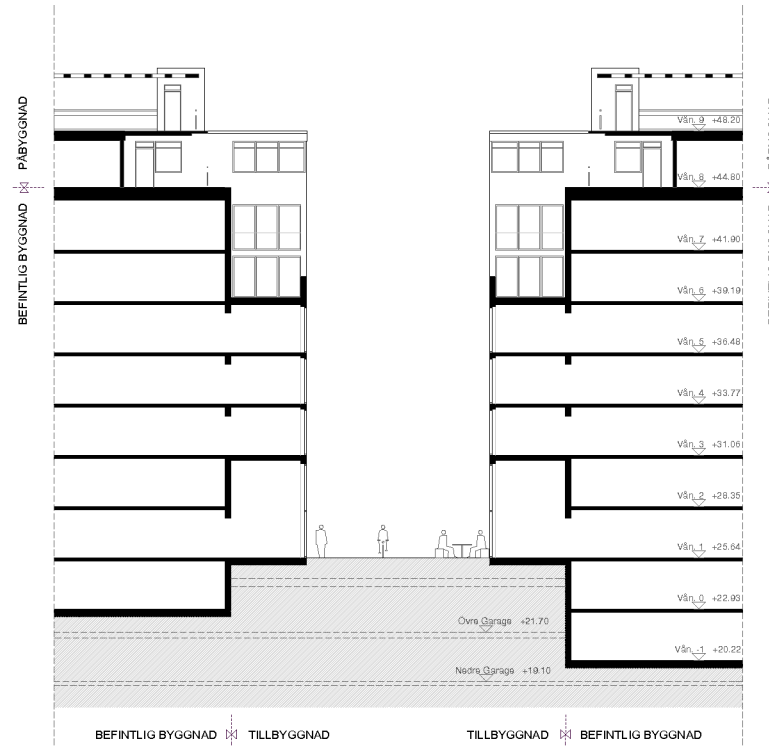
Bottenplan med lokaler, skala 1:400

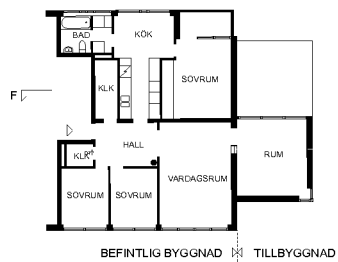
Lägenheter plan 3-5, skala 1:400

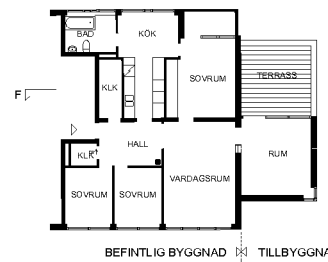
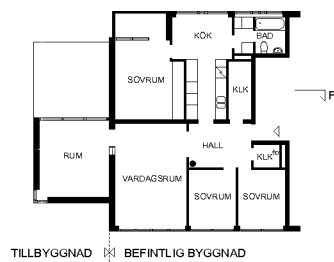
Fasad i öppningen, skala 1:400

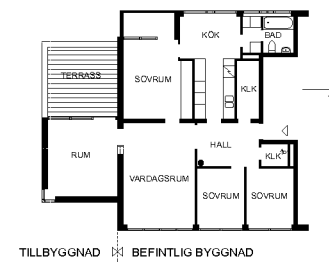
Sektion F-F, skala 1:400

Lägenheter plan 6, skala 1:400

Lägenheter plan 7, skala 1:400

Befintligt huset

Svenska Bostäder har intentionen att i samband med uppförande av nya bostäder inom kvarteret Plankan upprusta den befintliga bebyggelsen. Byggnaden från 1960-talet är i ett stort behov av upprustning. Utöver inre och yttre renoveringar som el- och rörstammar, fasader, fönster och balkongfronter finns även planer på att förbättra tillgängligheten mellan fastighet och gård. Genom att öppna upp entréer på husets gårdssida skulle den nya trädgårdsanläggningen kunna göras lätt åtkomlig för de boende.

Husets fasader renoveras

Gården byggs om

Gården kan göras mer tillgänglig genom att öppna balkongfronter och trapphus.

Balkongfronter behöver bytas ut

Illustration av Kristinehovsgatan

Markplanering av det offentliga rummet

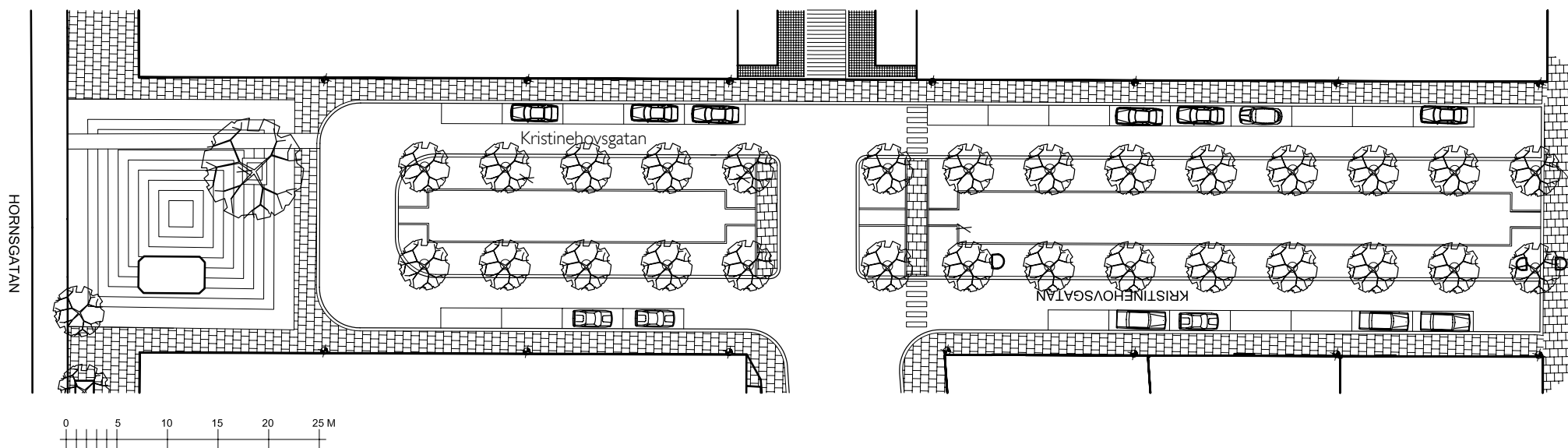
Kristinehovsgatan

Den aktuella förtätningen av kvarteret Plankan innebär en väsentlig utökning av lägenhetsbeståndet varför det finns ett ökat behov av rekreationsyta i kvarterets direkta närhet. En upprustning av Kristinehovsgatan ingår därför i programmet, så att trycket på kvarterets inre gårdsrum kan minska.

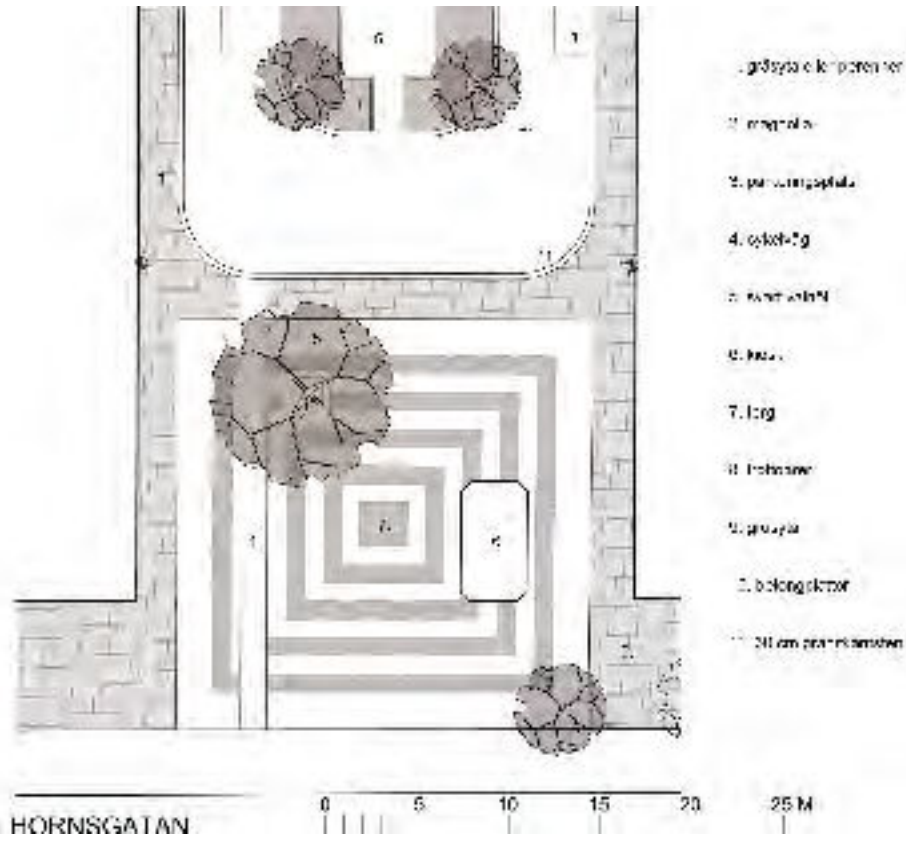
Den nya Kristinehovsgatan utformas som en sammanhängande grön esplanad. Mellan Hornsgatan och Lundagatan löper körbanorna runt det långsträckta parkrummet som ramas in av en allé av magnoliaträd. Under trädkronorna möbleras rummet med långsträckta bänkar så att en gästvänlig mötesplats kan uppstå. Materialen är grus och gräs eller perenner. Platsen ges en genomtänkt belysning.

Gatan som ges en u-form med enkelriktade gatupar är dimensionerad för kör- och gångtrafik samt längsgående parkering utefter gångbanan på gatans båda sidor. För att ge gatan ett tilltalande uttryck sätts kantstenen med enkel linjeföring utan parkeringsfickor. Kantstenen i granit ges en bredd om 30 cm och en höjd om 12 cm, vid in- och utfarter utförs kantstenen i halva höjden och med en avfasad kant. Gångbanorna beläggs med betongplattor och körbanorna med asfalt. Ett övergångsställe leder över Kristinehovsgatan i Brännkyrkagatans förlängning.

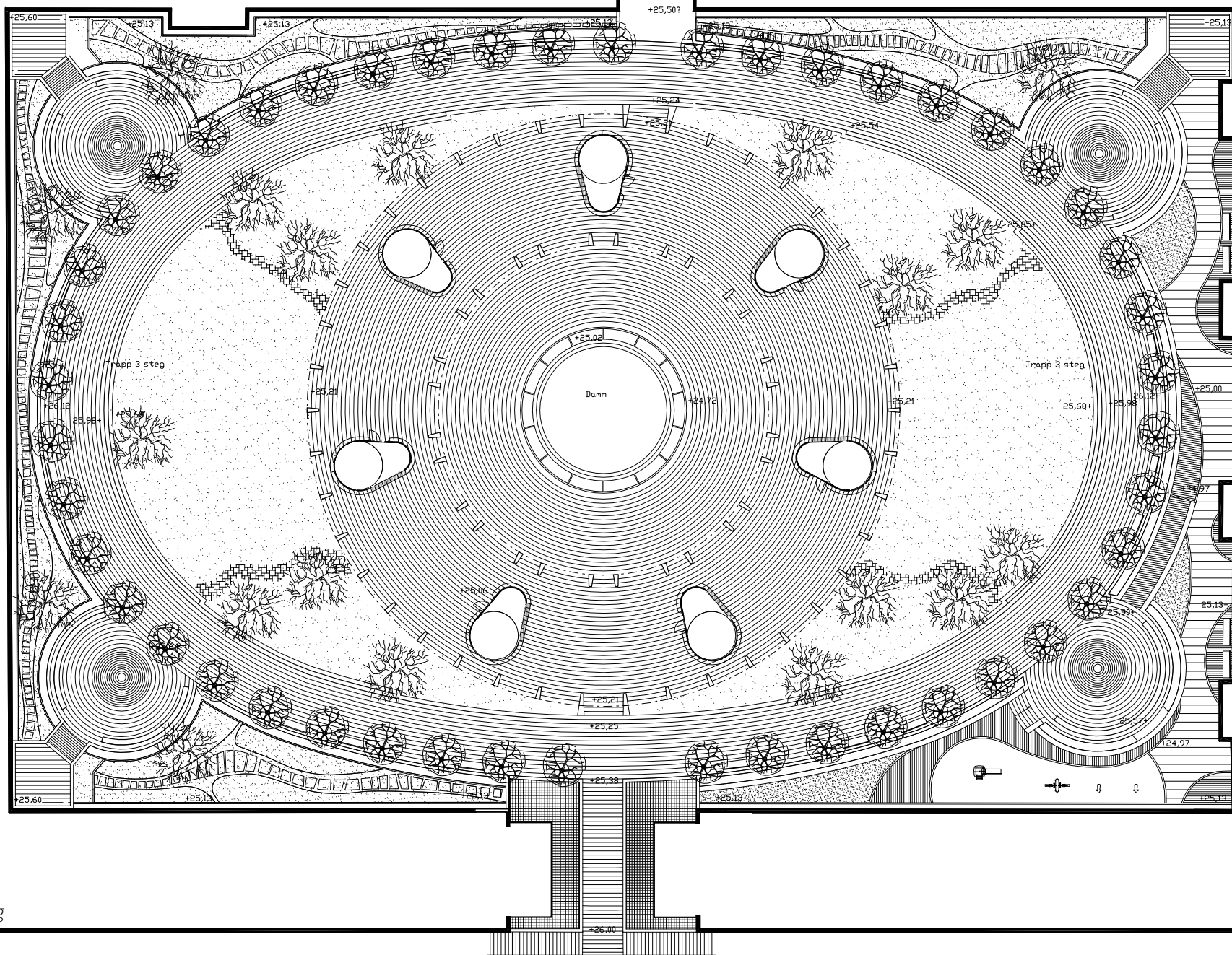
Torgbildningen mot Hornsgatan, i anslutning till Kristinehovsgatans gröna parkrum, rustas upp och ges ett nytt arkitektoniskt uttryck. Gestaltningen av torget ska ges en urban karaktär med slitstarka material som markbeläggning i natursten. Ett sammanhållande mönster av granithällar sträcker sig mellan fasaderna och ett stort solitärträd planteras på platsen. Den befintliga cykelbanan över platsen bibehålls.

Vit Magnolia

Markplanering

Markplanering av gårdsrummet

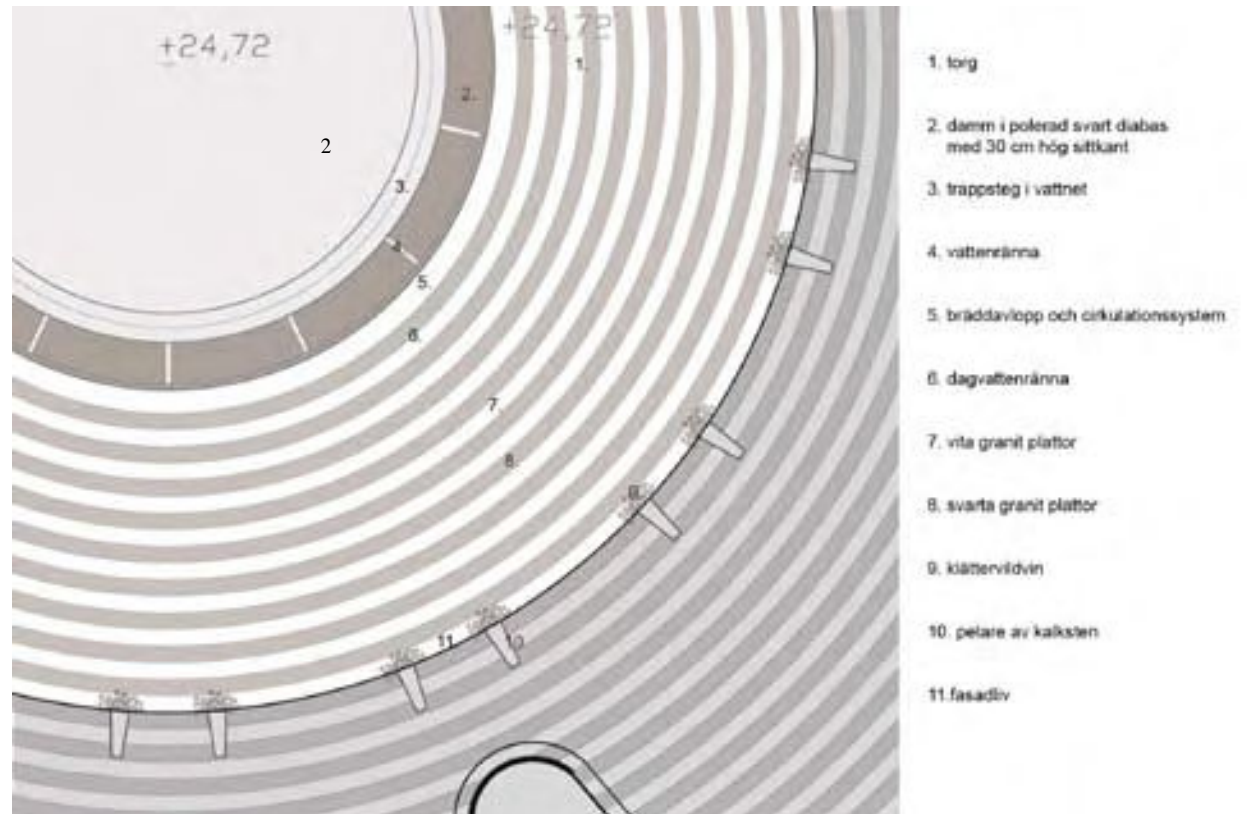
Med det nya planförslaget kommer kvarteret Plankans stora gårdsrum att förändras påtagligt. En cirkulär upplyft byggnad placeras i dess mitt och marken modelleras till en svagt sluttande skål där den lägsta punkten utgör platsens centrum, markerad med en damm. En något förhöjd gångväg löper runt den sluttande skålen, vilket skapar möjlighet att uppleva trädgårdsanläggningen i sin helhet från gårdens alla hörn. Den gemensamma markgestaltningen samverkar och bildar ett sammanhängande trädgårdsrum som ger plats för såväl rekreation som lek i den nya plaskdammen.

Den centrala platsen

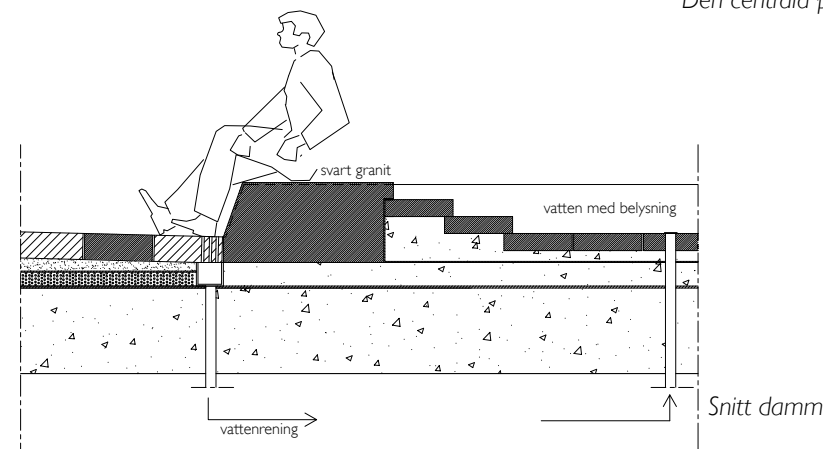
Innanför det cirkulära huset är marken stensatt och sluttar in mot mitten och dess lägsta punkt markeras av dammen. Markbeläggningsens mönster understryker den sluttande topografin, och granithällar i svarta och vita cirklar varvas. För att stenen inte ska bli hal ges den en krysshämrad ytbehandling.

Markbeläggningsen består av 40 cm breda granithällar i fallande längder, sågade så att de ligger i cirklar runt dammen. Stenarna sågas så att långsidorna ges en båge och kortsidorna en rak sida. Stenen skall vara så tjock att den klarar utryckningsfordon, på andra områden kan tjockleken minskas från 150 till 100 mm, förutsatt att stenen är av god kvalitet. Stenen ska läggas på ett lager av sättsand, med fogar om 5 - 6 mm.

Dammen placeras i mitten av den centrala platsen. Den runda plaskdammen utförs i svart polerad granit med en 30 cm hög kant som trappar sig ned i vattnet. För att få vattnet att cirkulera och för att skapa vattenljud finns ett breddavlopp i form av smala skårar på dammkantens ovsida. Vattnet rinner ut i skårorna och förs via hål i markbeläggningsens stenhäll till en reningsanläggning för att sedan pumpas tillbaka till dammen.

Den centrala platsen

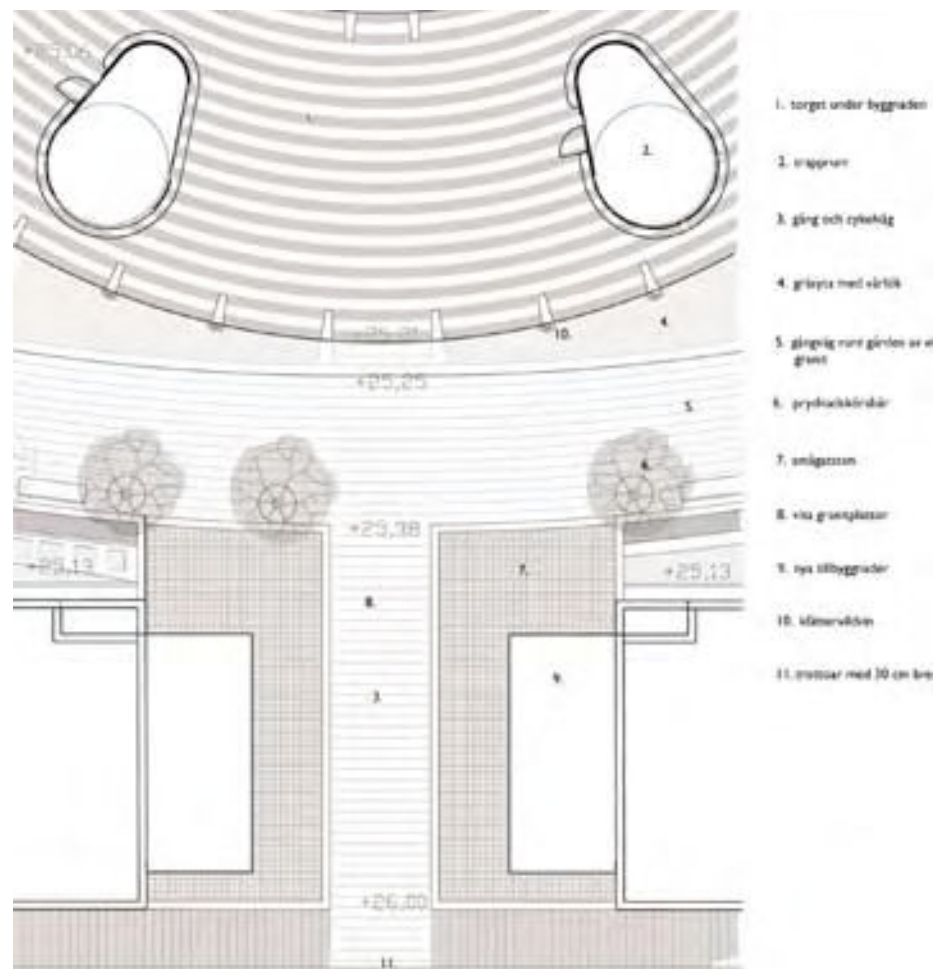
Den omgivande trädgården

Den stenlagda centrala platsen övergår i en gräsmatta med samma lugna lutning. I den öppna gräsytan står några stora solitärträd, flikbladig silverlönna eller fontänpil skapar stora mjuka volymer och slår an en rolig ton i det stora gårdsrummet. Oregelbundna naturstensplattor bildar en slingrande stig i gräset mellan den omgivande gångvägen och den centrala platsen. I gräsytan planteras rikliga koncentrationer av vårlök.

Den gångväg som leder runt gården är förhöjd över gräsmattan till följd av rummets skålning, gångvägen nås med upp till tre trappsteg på gårdens kortsidor. Trapporna utför i granit liksom gångvägen som beläggs med hällar.

Gångvägen åtföljs av häckar av avenbok, som bildar täta volymer. Framför den strama avenbokshäcken planteras prydnadskörsbär, med ett stamomfång om 25- 30 cm, med 5 meters avstånd till varandra utmed hela gångvägen. Trädgroparna görs runda och förses med ett 10 cm tjockt lager av krossad granit, lika gångvägens sten.

En 30 cm bred kantsten placeras närmast häcken, kantstenen utgör ovansidan på en stödmur som är byggd direkt på betongbjälklaget. För att hålla nere vikten på konstruktionen ska den del av muren som inte är synlig byggas i lätta material. Genom att uppföra muren med håligheter är det möjligt att få träden och häckens jordvolym att hänga samman. Detta kommer att öka den sammanlagda jordvolymen och förbättra växtbetingelserna. Mellan träden anläggs en lätt skelettjord. För att ytterligare trygga etablering och förbättra växtvillkoren säkras tillförseln av vatten och näring med hjälp av konstbevattning.

Entré mot Kristinehovsgatan

Entréplatserna

Små torgbildningar framhäver entréerna, de nya entréplatserna, ett i varje hörn av gården ges en klar rumslig avgränsning genom att avenbokshäcken följer platsens cirkulära form. Även bänkarna följer formen och stenbänkarna förses med värmekabel för att kunna användas hela året.

På gårdens norra sida finns behov av uppställningsplats för brandfordon, den runda entréplatsen vid förskolan tillgodoser detta behov.

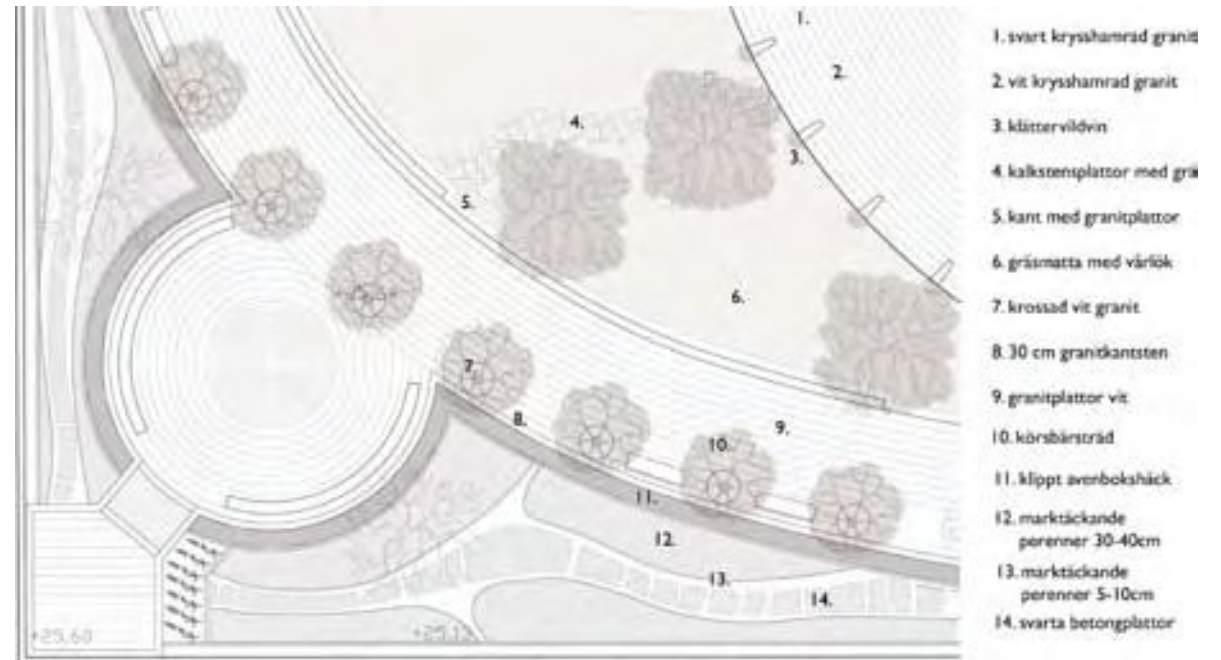
Entréplatsernas markbeläggning knyter an till gårdens centrala plats, här kompletteras dock golvet granithällar med smågatsten.

Förgårdarna

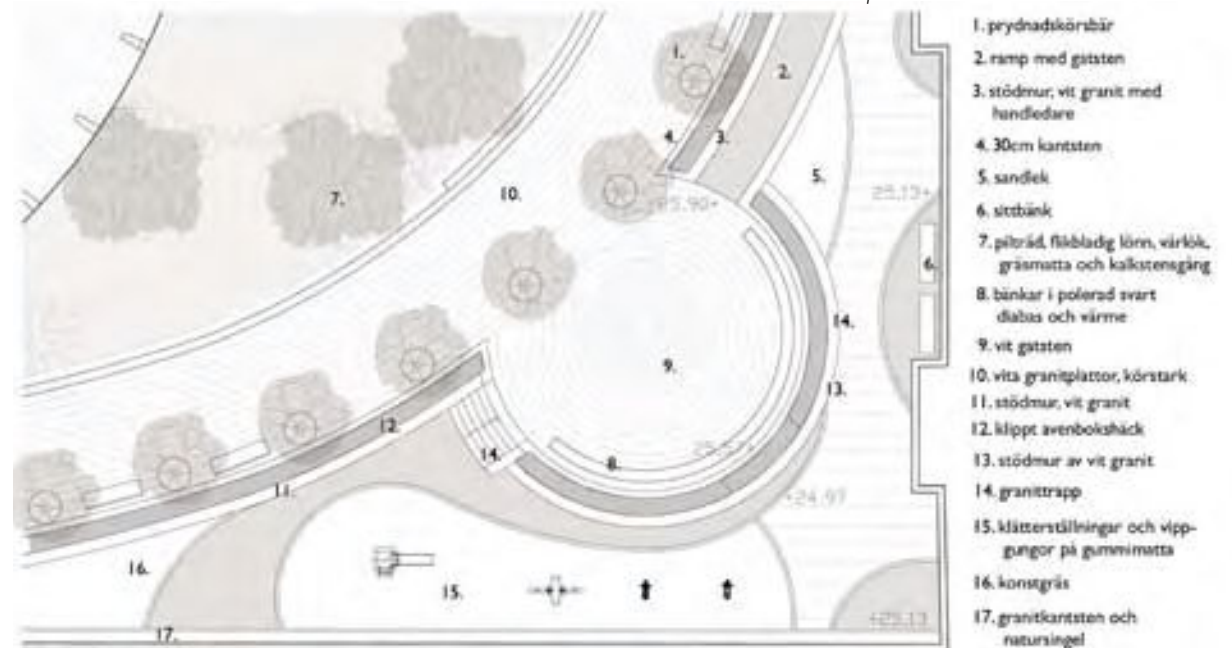
För att ta upp höjdskillnaden mellan den högre liggande gångvägen och marken inne vid det befintliga huset anläggs en upp till 50 cm hög mur i krysshämrad granit. Denna grundläggs i likhet med andra murar direkt på betongbjälklaget. Mot husets grundmur anläggs en zon med natursingel för att minimera risken för att vatten ska rinna mot fasaden.

Den förgård som skapas mellan det befintliga huset och avenbokshäcken ger ett visst skydd för marklägenheterna. I förgården placeras perennplanteringar. Växterna består i huvudsak av två typer, närmast fasad planteras mycket låga tåliga perenner och utanför de oregelbundna tramphällarna växer härdiga och stabila högre perenner.

På gårdens norra sida nyttjas hela utrymmet mellan det befintliga huset och avenbokshäcken av förskolan. Den något nedsänkta nivån ger gården ett skyddat och fredad läge, skärmat från den övriga gården av den gröna häcken. Förskolegården ger plats för sandlek, klätterutrustning och rutschkana och kan även möbleras med bänkar och bord. Marken behandlas i ett formspråk lika den övriga gårdens och i säkerhetszoner läggs gummimaterial. Mot gångvägen kan grindar placeras.

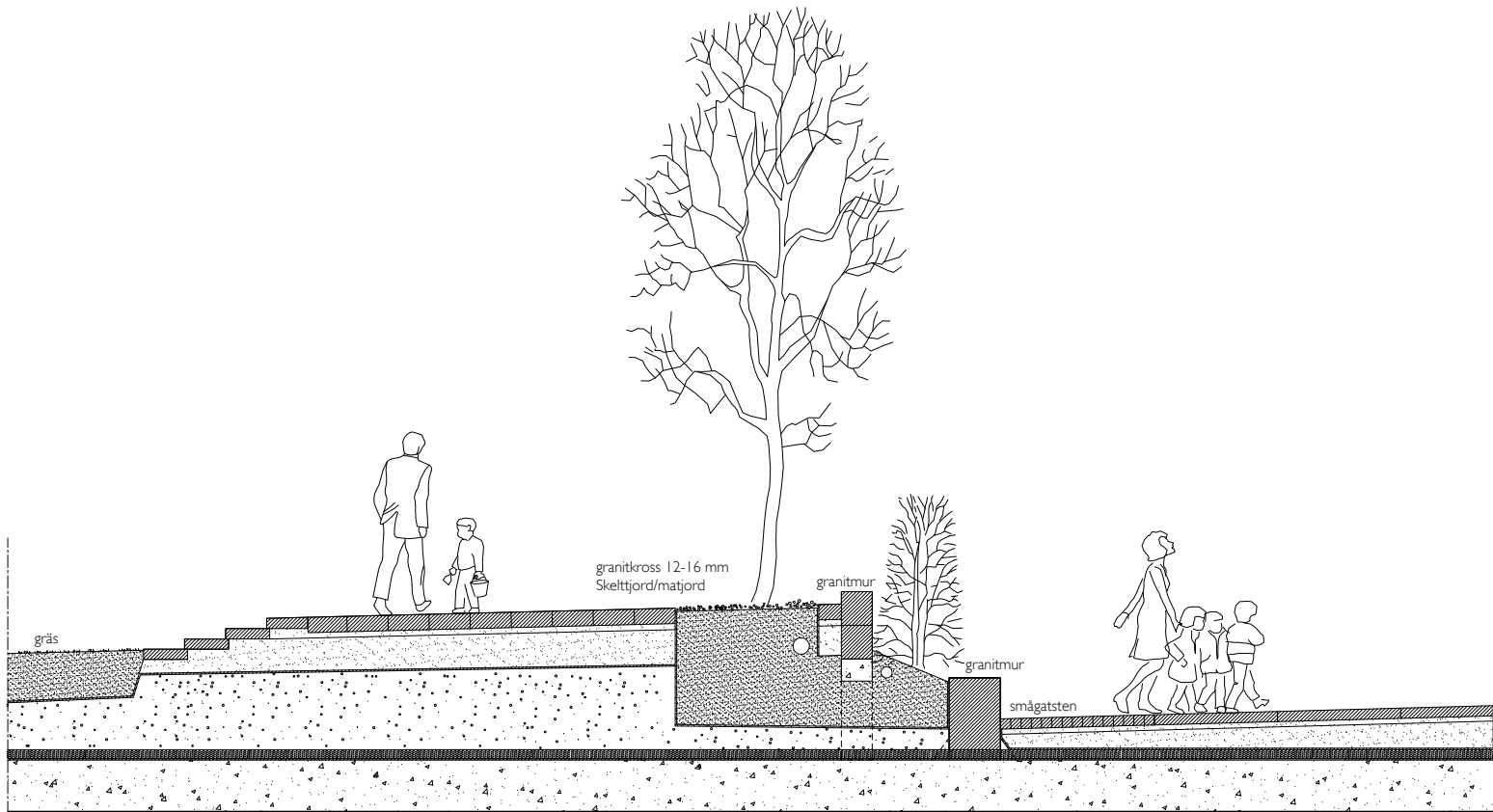

Entréplats

Förskola

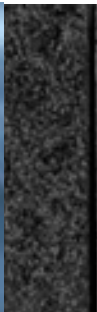
Snitt genom mur

Flickbladig silverlönn

Vatten

Granit

Avenbokhäck

Körsbärsträd

Pil och vatten

Projektets målsättning är att säkerställa de omfattande behovet av bostäder i innerstaden.
Ur stadsbyggnadssynpunkt kompletteras den befintliga strukturen i syfte att stärka
stadsmiljön och dess urbanitet.
Ambitionen är att kvarteret Plankan skall bjuda på spännande och oväntade stadsrum.